

Ευρωπαϊκή Ένωση
Περιφερειακή πολιτική

el info regio panorama

| Αριθ. 17 | Σεπτέμβριος 2005 |

**Η συνεργασία στο επίκεντρο
της συνοχής**

Το Interreg σε δράση

Περιεχόμενα

Η συνεργασία στο επίκεντρο της συνοχής

Οι προκλήσεις της συνεργασίας και τα μαθήματα από τη δράση του Interreg για τα νέα κράτη μέλη, αλλά και για τα άλλα

Η Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη είναι μια γεωγραφική περιοχή όπου η συνεργασία θα ενταθεί ακόμη περισσότερο από το 2007 και μετά. Οι συσσωρευμένες εμπειρίες και οι τρόποι με τους οποίους επιλύθηκαν οι δυσκολίες που ανέκυψαν σε αυτές τις περιοχές, οι οποίες βρίσκονται στο στάδιο ριζικών αλλαγών, μπορούν να αξιοποιηθούν σε όλες τις περιφέρειες της Ένωσης.

Η ενδιάμεση αξιολόγηση του Interreg III

Η γραμματεία του προγράμματος INTERACT πραγματοποίησε για λογαριασμό της αρμόδιας διαχειριστικής αρχής, του γραφείου του ομοσπονδιακού πρωθυπουργού της Αυστρίας, μελέτη για τις ενδιάμεσες αξιολογήσεις της κοινοτικής πρωτοβουλίας Interreg.

Το Interreg III A σε δράση: Ιταλία-Σουηδία, Pamina, Αυστρία-Τσεχική Δημοκρατία, Ιρλανδία-Ουαλία

Μαρτυρία: Φινλανδία-Ρωσία

Έρευνα: Interreg III A Γαλλίας-Ισπανίας — δεν μας χωρίζει κανένα βουνό

Η σύγκλιση των οικονομιών των δύο χωρών, σε συνδυασμό με τα προγράμματα συνεργασίας, συνέβαλαν στη σημαντική ενίσχυση των διασυνοριακών συναλλαγών μεταξύ Γαλλίας και Ισπανίας. Μια τάση στην οποία το Interreg δίνει επίσημη διάσταση και νέα δυναμική.

Το Interreg III B σε δράση: χώρος των Άλπεων, βόρειες περιφερειακές περιοχές, CADSES, Βορειοδυτική Ευρώπη

Μαρτυρία: Διάσκεψη των απομακρυσμένων και θαλάσσιων περιφερειών της Ένωσης (CRPM)

Μαρτυρία: Ιταλία

Το Interreg III Γ σε δράση: βόρειες, νότιες, δυτικές περιοχές, INTERACT

Φωτογραφίες (σελίδες): Czech Tourist Authority (1), Ευρωπαϊκή Επιτροπή (4, 5, 6, 7), Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej (3), Provincia Autonoma di Bolzano (10), Interreg III A Pamina (10), Nationalpark Thayatal GmbH (10), PACTS (10), Euregio Karelia (11), Institut Cartogràfic de Catalunya (12), F. Márquez (13), AEIDL (14), Ballet Biarritz-Donostia (15), PortilHon (15), ITEBE (17), Deserve (17), Bezirksamt Marzahn-Hellersdorf von Berlin (17), Foundation for Applied Water Research (17), Institut de la Méditerranée (18), Regione Emilia-Romagna (19), Västerbottens län (21), Senatsverwaltung für Wirtschaft, Arbeit und Frauen Berlin (21), VINTUR (21), IQ-Train Secretariat (21).

Εξώφυλλο: Σπορ με αλεξίπτωτο στην Τσεχική Δημοκρατία

Στη σύνταξη του παρόντος τεύχους συνεργάστηκαν οι: Aiga Berke, Inge De Prins, Pierre Ergo, Véronique Faure, Jean-Luc Janot.

Υπεύθυνος έκδοσης: Thierry Daman, ΕΕ, ΓΔ Περιφερειακή πολιτική

Το περιοδικό αυτό εκδίδεται στην αγγλική και τη γαλλική γλώσσα σε ανακυκλωμένο χαρτί.

Ο θεματικός φάκελος διατίθεται στις 19 γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον ιστότοπο του Διαδικτύου http://europa.eu.int/comm/regional_policy/index_fr.htm

Τα κείμενα της παρούσας έκδοσης δεν έχουν νομική ισχύ.

3

8

10

11

12

17

18

19

21

Οι προκλήσεις της συνεργασίας και τα μαθήματα από τη δράση του Interreg για τα νέα κράτη μέλη, αλλά και για τα άλλα

Του Imre János Csalagovits ⁽¹⁾

Η Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη είναι μια περιοχή όπου η συνεργασία θα ενταθεί ακόμη περισσότερο από το 2007 και μετά. Οι συσσωρευμένες εμπειρίες και οι τρόποι με τους οποίους επιλύθηκαν οι δυσκολίες που ανέκυψαν σε αυτές τις περιοχές, οι οποίες βρίσκονται στο στάδιο ριζικών αλλαγών, μπορούν να αξιοποιηθούν όχι μόνο από τα νέα κράτη μέλη και άλλες ενδιαφερόμενες χώρες αλλά και από όλες τις περιφέρειες της Ένωσης.

Οι στόχοι της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, και ιδίως των τρεχόντων προγραμμάτων Interreg, υπερβαίνουν κατά πολύ τις στρατηγικές επιλογές της κάθε περιφέρειας και του κάθε κράτους μέλους χωριστά. Πηγάζουν από την έννοια της ανάπτυξης η οποία υπερβαίνει ασφαλώς τις παραδοσιακές στρατηγικές περιφερειακής ανάπτυξης. Η εδαφική συνεργασία είναι μια μοναδική διάσταση της περιφερειακής πολιτικής. Αντιπροσωπεύει για ορισμένες ευρωπαϊκές περιφέρειες μια πολιτική και οικονομική πρόκληση πολύ σημαντικότερη από αυτή που υποδηλώνουν τα ποσά με τα οποία χρηματοδοτείται.

Η εδαφική συνεργασία, μια ευκαιρία

Ένα μεγάλο τμήμα της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης προσχώρησε στην Ένωση μετά από δεκαπενταετή περίοδο μεγάλων πολιτικών και οικονομικών αλλαγών οι οποίες ήταν απαραίτητες λόγω της διαδικασίας ανασυγκρότησης και έντα-

ξης στην οικονομία της αγοράς. Γενικότερα, τα νέα κράτη μέλη της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης [χώρες της Βαλτικής, χώρες της ομάδας του Βίζεγκραντ ⁽²⁾ και Σλοβενία], αλλά και τα μελλοντικά κράτη μέλη και όμορα κράτη της Ένωσης τα οποία βρίσκονται σε αυτή την περιοχή, διατηρήθηκαν μετά από πολέμους και διαδοχικές πολιτικές ανακατατάξεις πολλών αιώνων. Αμφιταλαντεύονταν διαρκώς ανάμεσα στη στενότερη συνεργασία και τη διάλυση και επί μακρό διάστημα υπέστησαν αναγκαστική απομόνωση. Οι χώρες και οι περιφέρειες αυτού του τμήματος της Ευρώπης, που μόλις πρόσφατα άρχισαν να ορθοποδούν, γνωρίζουν πάρα πολύ καλά τι αντιπροσωπεύει η εθνική και περιφερειακή ταυτότητα. Είναι επίσης σε θέση να αναγνωρίσουν όλα τα οφέλη που μπορούν να αποκομίσουν από τη συνεργασία. Γίνεται ολοένα και περισσότερο φανερό ότι η οδυνηρή ιστορία τους ένωσε τους λαούς αυτής της περιοχής με αδιάλυτους δεσμούς, δημιουργώντας γι' αυτούς μια μορφή κοινής μοίρας. Για τα νέα κράτη μέλη, οι «νέες σχέσεις γειτονίας» που προτείνονται στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελούν ένα εξαιρετικό μέσο συνεργασίας και ανάπτυξης.

⁽¹⁾ Διευθυντής της μονάδας Interreg του ουγγρικού Εθνικού Οργανισμού Περιφερειακής Ανάπτυξης (VÁTI Kht). VÁTI Kht, H-1016 Budapest, Gellérthegy utca 30/32. E-mail: csalagovits@pharereg.hu.

⁽²⁾ Τσεχική Δημοκρατία, Ουγγαρία, Πολωνία, Σλοβακία.

Συνεργασία με τη Λεττονία στον τομέα της ασφάλειας της ναυσιπλοΐας

Αν και οι πληθυσμοί της μπόρεσαν να διατηρήσουν όλα τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, η Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη εξελίχθηκε σε σχετικά ομοιογενή χώρο από πολιτική, οικονομική και πολιτισμική άποψη. Η γεωγραφική περιοχή την οποία συναποτελούν οι τέσσερις χώρες της ομάδας του Βίσεγκραντ και η Σλοβενία έχει ιδιαίτερη σημασία διότι αντιπροσωπεύει το «ανατολικό τμήμα» της Ένωσης. Και αυτό το τμήμα της Ευρώπης προσδοκά πολλά από τη συνεργασία τόσο σε τοπικό όσο και περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο.

Το γεγονός ότι η εδαφική συνεργασία είναι τόσο «δημοφιλής» στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη οφείλεται εν μέρει στην απόλυτη αντιστοιχία ανάμεσα στους στόχους των προγραμμάτων όπως αυτοί έχουν διατυπωθεί και στις τρέχουσες κοινωνικές και οικονομικές ανάγκες αυτών των χωρών. Στο «ανατολικό τμήμα» της Ένωσης, η χωροταξική ανάπτυξη εξελίσσεται σταδιακά σε ένα από τα καθοριστικά κριτήρια της ανάπτυξης για χώρες οι οποίες γνώρισαν ριζική αλλαγή της πολιτικής και οικονομικής τους κατάστασης.

Σύμφωνα με διάφορες κριτικές αξιολογήσεις, οι μέχρι σήμερα εμπειρίες συνεργασίας είναι θετικές, γεγονός που θα διευκολύνει το σχεδιασμό και την υλοποίηση των μελλοντικών ευρωπαϊκών προγραμμάτων, ιδίως αν αυτά τα προγράμματα προωθούν πραγματικά κοινές και ολοκληρωμένες δράσεις.

Αν και, προφανώς, οι μορφές και τα αποτελέσματα του εγχειρίματος χωροταξικής ανάπτυξης διαφέρουν ανάλογα με την κάθε περιοχή αλλά και με το μέγεθος ή το πολιτικό και θεσμικό σύστημα των χωρών, εντούτοις οι εμπειρίες δεν διαφέρουν σημαντικά από το ένα πρόγραμμα συνεργασίας στο άλλο, επειδή τα χαρακτηριστικά στοιχεία των προγραμμάτων είναι κοινά.

Εμπειρία και ορθές πρακτικές

Τα νέα κράτη μέλη έχουν αποκτήσει και αξιοποιήσει μια εμπειρία από προγράμματα του τύπου Interreg για διάστημα που υπερβαίνει τη δεκαετία. Αυτό είναι πολύ ενθαρρυντικό για τη συνέχιση των εταιρικών σχέσεων στο πλαίσιο της μελλοντικής εδαφικής συνεργασίας.

Η εμπειρία αυτή συνδέεται σε μεγάλο βαθμό με την υλοποίηση των προγραμμάτων και σχεδίων διασυνοριακής συνεργασίας

Phare-ΔΣΣ. Σε καθένα από τα νέα κράτη μέλη της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης έχουν διατεθεί σχετικά μεγάλα ποσά στα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας και έχει τεθεί σε λειτουργία ένας ειδικός μηχανισμός διαχείρισης. Το πρόγραμμα Phare-ΔΣΣ αντιπροσώπευσε περίπου το 10 % του ετήσιου προϋπολογισμού του Phare κατά το διάστημα 2001 έως 2003. Παρά τις προφανείς δυσκολίες που οφείλονται στο γεγονός ότι οι διαδικασίες χρηματοδότησης των προγραμμάτων Interreg και Phare-ΔΣΣ είναι διαφορετικές, έχει αρχίσει η υλοποίηση πολλών ολοκληρωμένων διασυνοριακών έργων.

Η συμμετοχή των νέων κρατών μελών στα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας Interreg II A και III A, τα οποία τέθηκαν σε εφαρμογή στις παραμεθόριες περιφέρειες της Ευρώπης των Δεκαπέντε πριν από την προσχώρηση των νέων κρατών, αλλά και στα προγράμματα διεθνικής συνεργασίας Interreg II B και III B, τους έδωσε την ευκαιρία να εξοικειωθούν με τον τομέα της διαχείρισης των προγραμμάτων Interreg.

Αναμφισβήτητα, οι περισσότερες εμπειρίες συσσωρεύτηκαν στο πλαίσιο των προγραμμάτων **διασυνοριακής συνεργασίας**, κυρίως επειδή το μεγαλύτερο μέρος των χρηματοδοτικών πόρων διατέθηκε σε αυτά τα προγράμματα. Αυτή η μορφή συνεργασίας εκτιμάται περισσότερο από τους τοπικούς και περιφερειακούς φορείς, κυρίως επειδή οι διασυνοριακές εταιρικές σχέσεις είναι περισσότερο συγκεκριμένες και βασίζονται σε μια απλούστερη και αμεσότερη σχέση. Αλλά και τα αποτελέσματά τους είναι περισσότερο ορατά.

Επειδή το μέγεθος των νέων κρατών μελών, με εξαίρεση την Πολωνία, είναι σχετικά περιορισμένο, πολλές περιφέρειες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης βρίσκονται στα εσωτερικά ή εξωτερικά σύνορα της Ένωσης, γεγονός που σημαίνει ότι η δική τους ανάπτυξη εμπεριέχει πάντοτε και μια «διεθνή» διάσταση. Ο ζήλος των μικρών χωρών να αναπτυχθούν, σε συνδυασμό με αυτή τη διασυνοριακή διάσταση που εμπεριέχεται στις περισσότερες στρατηγικές τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης, συμβάλλει πολύ στο να είναι η διασυνοριακή συνεργασία δημοφιλής σε αυτό το τμήμα της Ευρώπης.

Πολωνός φοιτητής στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Βιαντρίνα της Φραγκφούρτης πάνω στον Όντερ (Γερμανία)

Όσον αφορά τα προγράμματα **διεθνικής συνεργασίας**, αν και αυτά δεν πρόκειται να γίνουν ποτέ τόσο δημοφιλή όσο τα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας στους τοπικούς και περιφερειακούς φορείς, η μέχρι σήμερα συμμετοχή δείχνει ότι τα νέα κράτη μέλη έχουν κατανοήσει τις στρατηγικές ευκαιρίες που προσφέρουν τα προγράμματα διεθνικής συνεργασίας, οι οποίες σε μεγάλο βαθμό έχουν μείνει αναξιοποίητες. Η Κεντρική Ευρώπη και η περιοχή της Βαλτικής συγκαταλέγονται στις μεγάλες περιφερειακές ενότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τον ταχύτερο ρυθμό ανάπτυξης. Αυτές οι δυναμικές περιοχές θα έπρεπε να συμμετάσχουν αποτελεσματικά σε προγράμματα διεθνικής συνεργασίας στους κατάλληλους τομείς. Η ίδια ανάγκη για παρόμοια συνεργασία αλλά σε άλλους τομείς είναι πλέον αισθητή κατά μήκος των εξωτερικών συνόρων της Ένωσης, ιδίως των ανατολικών συνόρων, και στα Βαλκάνια.

Η συμμετοχή των χωρών αυτών σε σχέδια **διαπεριφερειακής συνεργασίας** έδωσε τη δυνατότητα σε αρκετές περιφέρειες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης να συμμετάσχουν απευθείας σε ανταλλαγές εμπειριών σε ευρωπαϊκή κλίμακα. Αυτό συμβάλλει ήδη στην ορθή υλοποίηση προγραμμάτων του στόχου 1 που εφαρμόζονται σήμερα στα νέα κράτη μέλη. Η επέκταση και η θεματική εστίαση της διαπεριφερειακής συνεργασίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο θα αποτελούσε ακόμη μεγαλύτερη πρόοδο για την εδαφική συνεργασία.

Τα νέα κράτη μέλη θέτουν επίσης σε εφαρμογή ορισμένα νέα προγράμματα **γειτονικών σχέσεων** τα οποία παρουσίασε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις περιοχές των εξωτερικών συνόρων της Ένωσης. Πολλά από αυτά τα νέα προγράμματα εφαρμόζονται ήδη ⁽³⁾. Στηρίζουν την εκπόνηση κοινών σχεδίων. Εντάσσονται σε έναν κοινό μηχανισμό τα εσωτερικά (Interreg) και

εξωτερικά (συνιστώσες των προγραμμάτων Tacis και CARDS που αφορούν τις σχέσεις καλής γειτονίας) κοινοτικά μέσα διασυνοριακής ανάπτυξης. Η ελκυστικότητα αυτών των προγραμμάτων, αν και είναι περισσότερο περίπλοκα λόγω των διαφορετικών νομοθεσιών και τρόπων χρηματοδότησης, είναι ικανοποιητική μέχρι σήμερα. Στο πλαίσιο των ήδη εγκριθέντων προγραμμάτων έχουν υποβληθεί αρκετές εκατοντάδες αιτήσεις συμμετοχής, οι περισσότερες από τις οποίες αφορούν κοινά σχέδια. Εξαιτίας της περιπλοκότητάς τους, τα προγράμματα γειτονικών σχέσεων απαιτούν μεγάλη ευελιξία εκ μέρους των συμμετεχόντων, αλλά μετά από έναν πρώτο απολογισμό της εμπειρίας και με τη διάθεση των απαραίτητων πρόσθετων πόρων μπορούν να αποτελέσουν μια στέρεη βάση για τα ολοκληρωμένα προγράμματα της επόμενης περιόδου προγραμματισμού.

Η ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία αποκτά όλο της το νόημα στην εκπόνηση και υλοποίηση κοινών σχεδίων. Μέχρι σήμερα, οι διαφορές ανάμεσα στις εθνικές διοικητικές και χρηματοδοτικές διατάξεις περιόριζαν για ορισμένες περιφέρειες τις δυνατότητες να προωθήσουν και να θέσουν σε εφαρμογή σχέδια αυτού του τύπου. Παρ' όλα αυτά, αρκετά σημαντικά σχέδια έχουν εκπονηθεί και υλοποιηθεί στο πλαίσιο των διαφόρων προγραμμάτων. Αυτά μπορούν να χρησιμεύσουν ως παραδείγματα «ορθών πρακτικών» για την περιφερειακή ανάπτυξη. Μεταξύ των δράσεων της πρωτοβουλίας Interreg, αυτές οι ορθές πρακτικές εκδηλώνονται με τη δημιουργία κοινών υποδομών (οδικών δικτύων, αποχετευτικών δικτύων, ιατρικών κέντρων, διασυνοριακών γραφείων απασχόλησης κ.λπ.) αλλά και τις τοπικές δράσεις «από άτομο σε άτομο» που αποσκοπούν στη βελτίωση των διαπεριφερειακών και διαπολιτισμικών σχέσεων και των σχέσεων μεταξύ των διαφόρων εθνοτήτων.

Κατασκευή μιας συγχρηματοδοτούμενης από το Interreg διασυνοριακής οδού μεταξύ Ελλάδας και Βουλγαρίας

⁽³⁾ Λιθουανία-Πολωνία-Καλίνιγκραντ, Λεττονία-Λιθουανία-Λευκορωσία, Εσθονία-Λεττονία-Ρωσία, Πολωνία-Λευκορωσία-Ουκρανία, Ουγγαρία-Σλοβακία-Ουκρανία, Ουγγαρία-Ρουμανία και Ουγγαρία-Σερβία και Μαυροβούνιο, Σλοβενία-Ουγγαρία-Κροατία.

Η προσέγγιση των ευρωπαϊκών περιφερειών: τα κοινοτικά μέσα συνεργασίας

Η συνεργασία ανάμεσα στις περιφέρειες είναι καθοριστικό στοιχείο της «κοινοτικής προστιθέμενης αξίας». Η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει σε αυτήν σημαντικούς πόρους και προσφέρει στους περιφερειακούς φορείς ένα σύνολο χρηματοδοτικών μέσων και δυνατοτήτων ανταλλαγής τεχνογνωσίας.

Η κοινοτική πρωτοβουλία για τη συνεργασία Interreg, που τέθηκε σε εφαρμογή το 1990 και χρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ, είναι το σημαντικότερο από αυτά τα μέσα. Στόχος της πρωτοβουλίας Interreg III (2000–2006) είναι η ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής στην Ευρωπαϊκή Ένωση με την προώθηση της διασυνοριακής, διεθνικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας καθώς και της ισόρροπης εδαφικής ανάπτυξης. Δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στη συμμετοχή των άκρως απομακρυσμένων περιφερειών και των περιφερειών που βρίσκονται στα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης με τις υποψήφιες για προσχώρηση χώρες. Με συνολικό προϋπολογισμό 5,180 δισ. EUR (σε τιμές 2002), το Interreg III αποτελείται από τρία σκέλη:

- **σκέλος Α (διασυνοριακή συνεργασία).** Η διασυνοριακή συνεργασία ανάμεσα σε όμορες περιοχές αποσκοπεί στην ανάπτυξη διασυνοριακών οικονομικών και κοινωνικών κέντρων, θέτοντας σε εφαρμογή κοινές αναπτυξιακές στρατηγικές
- **σκέλος Β (διεθνική συνεργασία).** Η διεθνική συνεργασία ανάμεσα σε εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές έχει στόχο να προωθήσει την καλύτερη χωροταξική ένταξη στην Ένωση, χάρη στο σχηματισμό μεγάλων ομάδων ευρωπαϊκών περιφερειών
- **σκέλος Γ (διαπεριφερειακή συνεργασία).** Η διαπεριφερειακή συνεργασία αποσκοπεί στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των πολιτικών και των μέσων περιφερειακής

ανάπτυξης διαμέσου μιας τεράστιας προσπάθειας ανταλλαγής πληροφοριών και δικτύωσης των εμπειριών.

Αυτά τα τρία σκέλη συμπληρώνονται με δύο προγράμματα: το ESPON (δίκτυο παρατηρητηρίων ευρωπαϊκής χωροταξίας) και INTERACT (δίκτυο συντονισμού και μεταφοράς ορθών πρακτικών Interreg).

Μέχρι την προσχώρησή τους το 2004, τα νέα κράτη μέλη της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης ήταν δικαιούχοι του προγράμματος Phare-ΔΣΣ (διασυνοριακή συνεργασία) που αποτελεί τον αντίστοιχο χρηματοδοτικό μηχανισμό του Interreg για τα έργα διαπεριφερειακής συνεργασίας στις υποψήφιες χώρες.

Για τις περιφέρειες της Ένωσης που βρίσκονται στα σύνορα με άλλες τρίτες χώρες, τα χρηματοδοτικά μέσα συνεργασίας είναι ιδίως το πρόγραμμα τεχνικής βοήθειας για την Κοινότητα Ανεξαρτήτων Κρατών (Takis), η συμφωνία μεσογειακής ανάπτυξης (MEDA) για τη στήριξη των οικονομικών και κοινωνικών μεταρρυθμίσεων στις τρίτες χώρες της Λεκάνης της Μεσογείου και οι κοινοτικές ενισχύσεις για την ανασυγκρότηση, την ανάπτυξη και τη σταθερότητα (CARDS) των χωρών της πρώην Γιουγκοσλαβίας.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτίθεται να θέσει σε εφαρμογή από το 2007 ένα νέο «ευρωπαϊκό μέσο γειτονικών σχέσεων και εταιρικής σχέσης — IEPV» για να στηρίξει τη διασυνοριακή συνεργασία. Η εκπόνηση αυτού του μέσου άρχισε με την εισαγωγή, κατά την περίοδο 2004–2006, «προγραμμάτων γειτονικών σχέσεων» στα νέα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης. Τα προγράμματα αυτά συμπληρώνουν και χρησιμοποιούν τα υφιστάμενα μέσα διασυνοριακής συνεργασίας (Interreg, Phare-ΔΣΣ, Takis-ΔΣΣ, MEDA και CARDS).

Συνεργασία στο πλαίσιο του Interreg μεταξύ Σουηδίας και Δανίας στον τομέα της δωρεάς οργάνων

Προτεραιότητες

Η πείρα δείχνει ότι τα πιο επιτυχημένα προγράμματα Interreg σχεδιάστηκαν σε τοπική ή περιφερειακή βάση, έχουν μια κοινή «διαπεριφερειακή» διάσταση και λειτουργούν σε όσο το δυνατόν απλούστερο διοικητικό πλαίσιο.

Η επάρκεια, η αποτελεσματικότητα και η συμμόρφωση των προγραμμάτων με τις κανονιστικές ρυθμίσεις είναι τρεις προτεραιότητες που πρέπει να ικανοποιούνται ταυτόχρονα, αλλά δύο στόχοι και τομείς ανάπτυξης έχουν εξαιρετικά μεγάλη σημασία για την ορθή προετοιμασία της εδαφικής συνεργασίας.

Βελτίωση του αντίκτυπου και της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων

Η δυνατότητα μεταφοράς των εμπειριών από τα πλέον καινοτόμα και επιτυχημένα προγράμματα έχει καθοριστική σημασία για να βελτιωθούν τα ευνοϊκά αποτελέσματα των δράσεων διασυνοριακής, διεθνικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας.

Παρά τις προσπάθειες που καταβάλλονται κατά την τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού, δεν είναι πάντοτε επαρκώς ευκρινείς οι διαφορές ανάμεσα στα προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης (παραδείγματος χάρι του στόχου 1) και στα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας, ακόμα και μεταξύ των διαφόρων προγραμμάτων Interreg, σε ορισμένες περιπτώσεις. Το περίγραμ-

μα ορισμένων αναπτυξιακών σχεδίων δεν είναι πάντοτε σαφές, και απαιτείται συχνά η επαναδιατύπωση των στόχων τους σε σχέση με τα προγράμματα στα οποία εντάσσονται αυτά τα σχέδια.

Θα έπρεπε επίσης να υπάρξει σαφέστερη διάκριση ανάμεσα στους διάφορους τύπους προγραμμάτων (ιδίως διασυνοριακών και περιφερειακών), δίνοντας πρωτίστως έμφαση, στο πλαίσιο των διασυνοριακών προγραμμάτων, στα συμπληρωματικά στοιχεία τους, τις συνέργειες και στις κοινές βάσεις της συνεργασίας. Πρέπει αυτά τα ζητήματα να επαληθεύονται και να επιβεβαιώνονται συστηματικά σε όλη τη διαδικασία προγραμματισμού (με ιεράρχηση των στόχων, των χρηματοδοτούμενων δραστηριοτήτων, των κριτηρίων επιλογής) και στη συνέχεια κατά την επιλογή των έργων.

Στην περίπτωση της διασυνοριακής συνεργασίας, η βελτίωση των ικανοτήτων στρατηγικού σχεδιασμού αποτελεί καθοριστικό στοιχείο τόσο σε τοπικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, διότι κάθε στάδιο προγραμματισμού πρέπει να αξιολογείται από όλους τους εταίρους, κατά το πρότυπο μιας «κοινής περιφερειακής συνείδησης», με στόχο να προσδιορίζονται οι πραγματικά κοινές δραστηριότητες, οι δραστηριότητες που χρειάζονται στήριξη και αυτές που συμπληρώνουν τα άλλα προγράμματα.

Επίσης, οι ενέργειες συνεργασίας πρέπει πρωτίστως να αφορούν τους τομείς στους οποίους δίνει προτεραιότητα ο κάθε συμβαλλόμενος και αποτελούν στοιχείο που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τον καθορισμό των πεδίων συνεργασίας. Αυτό αφορά κατ' εξοχήν τα μελλοντικά διακρατικά προγράμματα.

Στο Φόραλμπεργκ (Αυστρία), το έργο Interreg «SPEAK» προσφέρει παιδαγωγικό υλικό στους καθηγητές ξένων γλωσσών.

Απλούστευση της διαχείρισης των προγραμμάτων

Τα προγράμματα Interreg και τα προγράμματα γειτονικών σχέσεων απαιτούν την ικανοποίηση πολλών κριτηρίων. Σε συνδυασμό με τις διαφορετικές εθνικές ή περιφερειακές διατάξεις καθώς και με τα ριζικά διαφορετικά συστήματα διαχείρισης των ταμείων, ανάλογα με το αν η δράση υλοποιείται στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό της Ένωσης, όλα αυτά τα κριτήρια περιπλέκουν σημαντικά την επεξεργασία των φακέλων υποψηφιότητας, την επιλογή και την υλοποίηση των έργων. Συμβιβασμοί που απορρέουν αναπόφευκτα κατά τη διαδικασία σχεδιασμού περιπλέκουν ακόμη περισσότερο την κατάσταση και θέτουν όρους που δύσκολα μπορεί να ικανοποιήσει ο υποψήφιος φορέας του έργου.

Για να είναι εφικτό να συμμετάσχουν όσο το δυνατόν περισσότεροι εταίροι στην υλοποίηση των προγραμμάτων και για να διασφαλιστεί η σωστή επιλογή των προτάσεων έργου, είναι

Ylamylly (Φινλανδία): ένα νηπιαγωγείο έχει εγκατασταθεί σε πρώην στρατιωτική βάση που άλλαξε χρήση.

απολύτως απαραίτητη η απλούστευση των κριτηρίων υποψηφιότητας. Για το σκοπό αυτόν, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στα ευρωπαϊκά και εθνικά κανονιστικά πλαίσια τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των κοινών σχεδίων συνεργασίας. Στη συνέχεια, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι αρμόδιες διαχειριστικές αρχές και οι τεχνικές γραμματείες κάθε προγράμματος θα πρέπει να συντονίζονται για να επιτευχθεί η σημαντική απλούστευση των προγραμμάτων και των έργων στην πράξη.

Συμπεράσματα

Η επιτυχία της εντατικής εδαφικής συνεργασίας που αναπτύσσεται σήμερα στο «ανατολικό άκρο» της Ένωσης έχει μεγάλη σημασία για όλη την Ευρώπη. Τα συμπεράσματα που πρέπει να εξαχθούν και οι ευκαιρίες που πρέπει να αξιοποιηθούν από αυτή τη συνεργασία έχουν εξαιρετική σημασία όχι μόνο για τις ενδιαφερόμενες χώρες αλλά και για την ανάπτυξη και την ασφάλεια ολόκληρης της Ένωσης. Πρέπει λοιπόν όλα τα κράτη μέλη να συμβάλουν στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας αυτής της προσπάθειας.

Όπως έχει προαναφερθεί, πρέπει να ληφθούν υπόψη δύο βασικές προκλήσεις. Αφενός, να βελτιωθεί σημαντικά ο τρόπος καθορισμού των στόχων των προγραμμάτων και, αφετέρου, να απλουστευθεί το σύστημα διαχείρισης και εφαρμογής, να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητά του και να οριστούν εκ νέου οι κοινοί κανόνες διαχείρισης.

Στην Ανατολική Ευρώπη, η περιπλοκότητα των σχέσεων συνεργασίας καθιστά αδύνατη τη δημιουργία τεχνητών ή άτυπων δομών, διότι θα μπορούσε να εκδηλωθεί ανά πάσα στιγμή μια αντίσταση εκ μέρους των πολιτικών και θεσμικών φορέων και να δυσχεράνει την επίτευξη των στόχων, ακόμη και ρεαλιστικότερων. Υπό αυτές τις συνθήκες, όλοι οι βασικοί εμπλεκόμενοι φορείς, εντός και εκτός της ΕΕ, πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να επιβεβαιώνουν τις επιλογές τους σε κάθε στάδιο της συνεργασίας. Οι ευρωπαϊκές παραμεθόριες περιφέρειες και οι ευρύτερες περιοχές που αποτελούνται από περισσότερες χώρες πρέπει να βρουν τις λύσεις που είναι περισσότερο προσαρμοσμένες στην κατάσταση τους, έτσι ώστε να τεθούν σε εφαρμογή οι όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερες μορφές συνεργασίας.

Τα εσωτερικά και εξωτερικά σύνορα της Ένωσης αποτελούν κατά κάποιο τρόπο ιδανικές περιοχές για την πειραματική εφαρμογή της διαχείρισης της αλλαγής και για να αποδειχθεί ότι είναι δυνατόν να βρεθούν μέσω της διαπραγμάτευσης κοινές λύσεις για καταστάσεις συχνά πολύ διαφορετικές μεταξύ τους και περίπλοκες. Πρέπει να αξιοποιηθούν οι εμπειρίες όχι μόνο μεταξύ των χωρών αλλά και στο εσωτερικό της κάθε χώρας, μέσω της ανάλυσης των ειδικών «διαπεριφερειακών» μέσων διαχείρισης τα οποία τελειοποιήθηκαν με τη συνεργασία.

Η ενδιάμεση αξιολόγηση του Interreg III

Η γραμματεία του προγράμματος INTERACT πραγματοποίησε για λογαριασμό της αρμόδιας διαχειριστικής αρχής, του γραφείου του ομοσπονδιακού πρωθυπουργού της Αυστρίας, μελέτη για τις ενδιάμεσες αξιολογήσεις της κοινοτικής πρωτοβουλίας Interreg (1).

Το Ερευνητικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Πολιτικών (European Policies Research Centre — EPRC) του Πανεπιστημίου Strathclyde της Γλασκώβης ανέλαβε να πραγματοποιήσει μια «εκ των υστέρων αξιολόγηση» που θα παρουσιάσει συνθετικά το αποτέλεσμα των ενδιάμεσων αξιολογήσεων του Interreg οι οποίες πραγματοποιήθηκαν το 2003. Στόχος αυτής της αξιολόγησης είναι η παροχή στους φορείς υλοποίησης των προγραμμάτων INTERACT συστάσεων για την ανάπτυξη του Interreg και η παροχή κατάλληλων υπηρεσιών στους φορείς που συμμετέχουν στην πρωτοβουλία συνεργασίας.

Το εγχείρημα είχε τρεις ειδικότερους στόχους: να γίνει απολογισμός της μέχρι τώρα πρόδοσης με τον εντοπισμό των στρατηγικών, διαρθρωτικών και επιχειρησιακών πλεονεκτημάτων και αδυναμιών του Interreg III· να καθοριστούν οι προτεραιότητες του προγράμματος INTERACT· να εξαχθούν τα συμπεράσματα για την εδαφική συνεργασία στο πλαίσιο του προγραμματισμού των διαρθρωτικών ταμείων μετά το 2006.

Η μελέτη, που δημοσιεύτηκε στις αρχές του 2005, εντοπίζει τρία πεδία παρέμβασης προτεραιότητας: να παρασχεθεί βοήθεια στους φορείς των προγραμμάτων Interreg να εξαγάγουν τα συμπεράσματα των αξιολογήσεων του 2003· να ακολουθηθούν κοινές πρακτικές αξιολόγησης του Interreg· να τεθεί στη διάθεση των προγραμμάτων Interreg ένα κέντρο κοινών πόρων και υπηρεσιών.

Οι άξονες αυτοί απορρέουν σε μεγάλο βαθμό από τις ακόλουθες παρατηρήσεις:

- όταν συντάχθηκε η μελέτη το 2003, η πρόοδος στο στάδιο της χρηματοδότησης πολλών προγραμμάτων ήταν υποτυπώδης. Μόνο για το 10 % των προγραμμάτων το επίπεδο αναλήψεων υποχρεώσεων και πληρωμών ήταν ικανοποιητικό, ενώ άλλα προγράμματα παρουσίαζαν υψηλό ποσοστό αναλήψεων υποχρεώσεων αλλά ελάχιστες πληρωμές· ορισμένων προγραμμάτων δεν είχε αρχίσει καν η εφαρμογή. Γι' αυτόν το λόγο υπήρχε πραγματικός κίνδυνος αποδέσμευσης κεφαλαίων κατ' εφαρμογήν του κανόνα «n+2» (2).

- αν και έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος ως προς τους δείκτες παρακολούθησης και συλλογής δεδομένων, πολλά συστήματα παρακολούθησης δεν παρέχουν επαρκείς πληροφορίες σχετικά με τη διαχείριση, και ως εκ τούτου είναι δύσκολο να υπάρξει μια συνολική εικόνα σε ευρωπαϊκή κλίμακα για τις επιτυχίες του Interreg, γεγονός που συνιστά μείζονα πρόκληση για το διάλογο σχετικά με τη μεταρρύθμιση της περιόδου μετά το 2006·
- παρά τις πολυάριθμες δυσκολίες που πρέπει να ξεπεραστούν, οι μηχανισμοί διαχείρισης των προγραμμάτων κρίνονται αποδοτικοί. Παρατηρούνται πολλές «ορθές πρακτικές» στο πλαίσιο των προγραμμάτων Interreg III A, III B και III Γ, αν και είναι εμφανές ότι πολλοί διαχειριστικοί φορείς έχουν υπερβολικό φόρτο εργασίας και ελάχιστο χρόνο να διαθέσουν για τον στρατηγικό σχεδιασμό·
- για πολλά προγράμματα Interreg υπάρχει σωστή ενημέρωση, συγκέντρωση και επιλογή των σχεδίων. Πρέπει, ωστόσο, να δίνεται η δέουσα προσοχή στις μελλοντικές στρατηγικές προκλήσεις. Πολλά προγράμματα αντιμετωπίζουν ένα επείγον ζήτημα: πώς θα υπάρξουν περισσότερες αιτήσεις από ορισμένες περιοχές, ορισμένους τομείς και ορισμένους τύπους οργανώσεων; Θα έπρεπε να υπάρχει πιο εκτεταμένη χρήση καινοτόμων μεθόδων·
- δημοσκόπηση που πραγματοποιήθηκε μεταξύ φορέων έργων δείχνει ότι υπάρχει μεγάλη ανάγκη ανταλλαγών εμπειριών για τα πρακτικά ζητήματα επεξεργασίας και διαχείρισης των έργων Interreg.

Η πλέον επείγουσα ανάγκη είναι να πλασιωθούν τα προγράμματα στα νέα κράτη μέλη και να εξαλειφθεί η απειλή της αυτόματης αποδέσμευσης κεφαλαίων. Μεσοπρόθεσμα, πρέπει να διευκολυνθεί η απόκτηση ικανοτήτων και να καταβληθεί προσπάθεια να αξιοποιηθούν οι εμπειρίες της τρέχουσας περιόδου για την προώθηση του νέου κοινοτικού στόχου της εδαφικής συνεργασίας και προς όφελος της νέας γενιάς προγραμμάτων. Τέλος, πρέπει να λαμβάνονται καλύτερα υπόψη οι αλλαγές των συνθηκών, ανεξαρτήτως αν αφορούν κοινωνικοοικονομικά, γεωπολιτικά, στρατηγικά ή θεσμικά θέματα.

Πληροφορίες: Inge De Prins, interact@interact-eu.net

INTERACT: ενθάρρυνση και αξιοποίηση της συνεργασίας

Το πρόγραμμα INTERACT (συντονισμός, συνεργασία και ανταλλαγή εμπειριών στο πλαίσιο του Interreg) συγκεντρώνει σε ένα ενιαίο σύνολο το περιεχόμενο των δραστηριοτήτων της κοινοτικής πρωτοβουλίας Interreg της οποίας αποτελεί συνιστώσα.

Το πρόγραμμα έχει στόχο να αξιοποιηθούν η εμπειρία και τα συμπεράσματα από την εφαρμογή του Interreg I (1990–1994) και II (1994–1999), έτσι ώστε να αυξηθεί στο μέγιστο η αποτελεσματικότητα του Interreg III (2000–2006) στα κράτη μέλη και τις γειτονικές χώρες της Ένωσης. Το INTERACT συμβάλλει στη δημιουργία δικτύων επικοινωνιών, στη διάδοση πληροφοριών και την ανταλλαγή εμπειριών, ιδίως μέσω ενεργειών επαγγελματικής κατάρτισης.

Το INTERACT διαθέτει γραμματεία με έδρα τη Βιέννη (Αυστρία) και δίκτυο πέντε «σημείων επαφής INTERACT» που ασκούν τις ακόλουθες δραστηριότητες:

- **πληροφόρηση και εμπύχωση** (προβολή και διευκόλυνση της πρόσβασης στις πληροφορίες και τις εμπειρίες του Interreg)·
- **ειδίκευση και ανταλλαγή** (κατάρτιση, εργασία σε δίκτυο και νέες ιδέες για τους εταίρους Interreg)·
- **συντονισμός III Γ** (στήριξη της συνεργασίας μεταξύ των τεσσάρων ζωνών του προγράμματος Interreg III Γ και ανταλλαγή εμπειριών με τους συμμετέχοντες στο INTERACT)·
- **διαχείριση της μεταφοράς τεχνολογίας και εξωτερικής συνεργασίας** (προώθηση της μεταφοράς τεχνολογίας Interreg στις περιοχές που ενδιαφέρονται για τη διεύρυνση της ΕΕ)·
- **εργαλειοθήκη** (εντοπισμός των ορθών πρακτικών και τελειοποίηση συγκεκριμένων μέσων για τη διαχείριση των προγραμμάτων Interreg).

Η αποστολή της γραμματείας και των σημείων επαφής INTERACT συμπληρώνονται με την εφαρμογή 22 ειδικών σχεδίων.

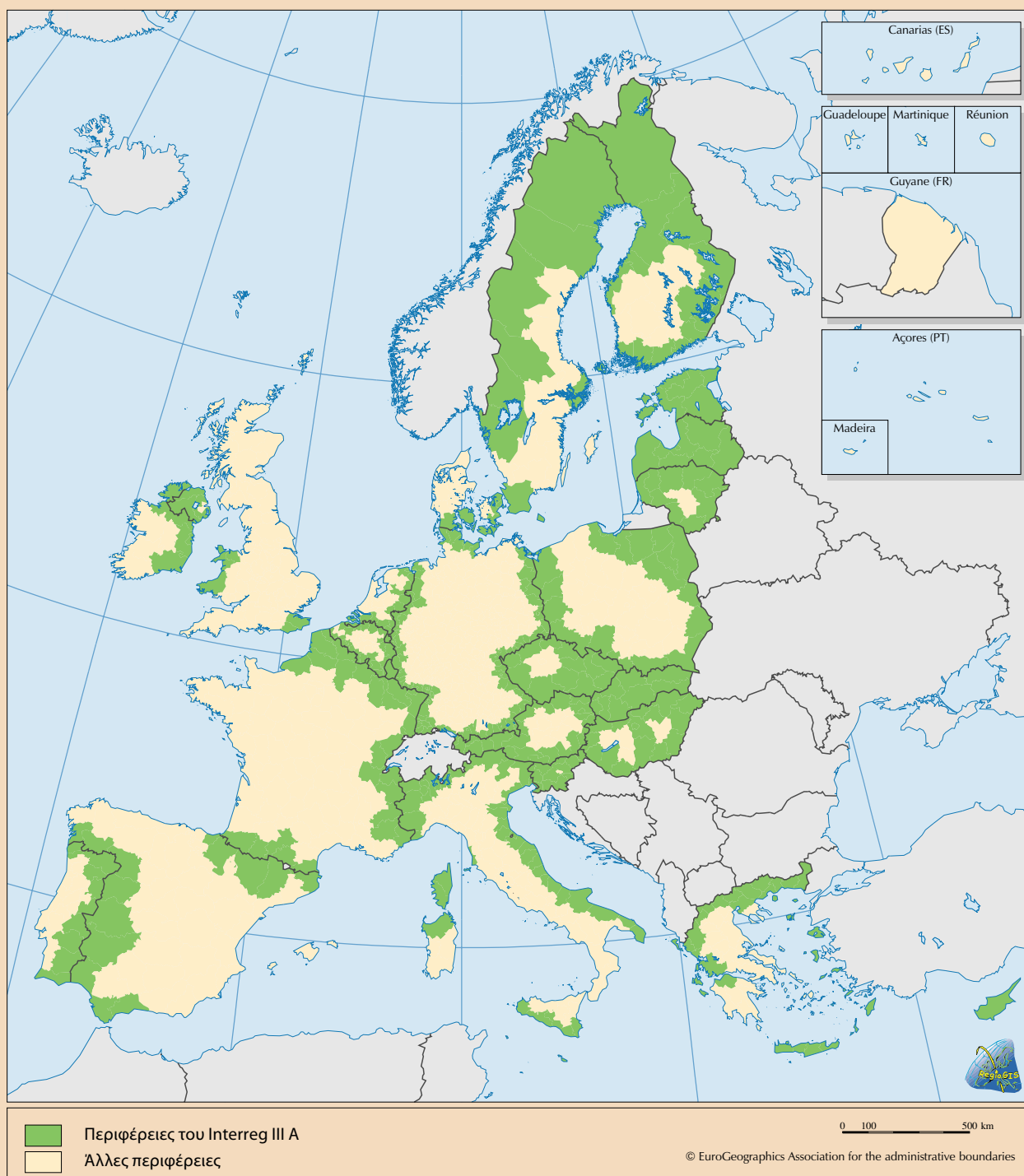
Για περισσότερες πληροφορίες: www.interact-eu.net

(1) «A Study of the Mid Term Evaluations of Interreg Programmes for the Programming Period 2000–2006» (Μελέτη των ενδιάμεσων αξιολογήσεων των προγραμμάτων Interreg για την περίοδο 2000–2006). Ηλεκτρονική μορφή του κειμένου και έντυπο για την παραγγελία του εντύπου είναι διαθέσιμα στον ιστότοπο του INTERACT www.interact-eu.net.

(2) Σύμφωνα με τον κανόνα αυτό, η ετήσια δόση χρηματοδότησης ενός προγράμματος που συγχρηματοδοτείται από τα διαρθρωτικά ταμεία πρέπει να καταβάλλεται πριν από το τέλος του δεύτερου έτους που έπεται του έτους ανάληψης υποχρέωσης («n») είναι το έτος της ανάληψης υποχρέωσης· οι μη αναλωθείσες πιστώσεις αποδεσμεύονται αυτομάτως, πλην εξαιρέσεων.

Interreg III A: διασυνοριακή συνεργασία

ΙΤΑΛΙΑ-ΕΛΒΕΤΙΑ

Εμπορική αξιοποίηση των δημητριακών των Άλπεων

Συνολικό κόστος: 422 933 EUR
Συνεισφορά ΕΕ: 93 745 EUR

«Στόχος αυτής της συνεργασίας ανάμεσα στην αυτόνομη επαρχία του Bolzano και το καντόνι Γκριζόν είναι να καταγραφούν οι γνώσεις, οι τεχνολογίες και οι περιοχές καλλιέργειας των τοπικών ποικιλιών δημητριακών. Επίσης, το έργο προβλέπει τη σύγκριση των καλλιεργειών δημητριακών στις δύο περιοχές, την ποιοτική ανάλυση και την παραγωγή ενδογενών ποικιλιών που παρουσιάζουν ενδιαφέρον από γεωπονική άποψη, με στόχο να επανεισχυθούν στην τοπική γεωργία και να διαφυλαχθεί αυτή η βιολογική κληρονομιά των κοιλάδων μας. Ο πληθυσμός θα ευαισθητοποιηθεί σχετικά με τη σημασία αυτών των τοπικών ποικιλιών μέσα από εκστρατείες ενημέρωσης, διασκέψεις και μια περιοδεύουσα έκθεση.»

Josef Dalla Via, διευθυντής του Κέντρου Γεωργικών και Δασικών Πειραματικών Εφαρμογών της αυτόνομης επαρχίας του Bolzano
josef.dallavia@provinz.bz.it

ΑΥΣΤΡΙΑ-ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Κέντρο υποδοχής για εθνικό δρυμό

Συνολικό κόστος: 2 797 904 EUR
Συνεισφορά ΕΕ: 1 398 951 EUR

«Ο εθνικός δρυμός της κοιλάδας Thaya, που δημιουργήθηκε το 2000, είναι η επέκταση στην Αυστρία του εθνικού δρυμού του Podyji, ο οποίος άνοιξε το 1991 στην Τσεχική Δημοκρατία. Δεν πρόκειται μόνο για ένα έργο προστασίας της φύσης αλλά και ένα μέσο τοπικής ανάπτυξης με τη βοήθεια του τουρισμού που δημιουργεί ο δρυμός. Η κατασκευή ενός κέντρου υποδοχής και διερμηνείας αποτελεί το επίκεντρο αυτής της προσπάθειας. Με τη βοήθεια των παιδαγωγικών μέσων και του εξοπλισμού αναψυχής που έχουν εγκατασταθεί στο κέντρο ο επισκέπτης μπορεί να ανακαλύψει την εξέλιξη του τοπίου και των φυσικών διεργασιών, την οικολογία του πάρκου καθώς και τη διασυννοική δράση για την προστασία του περιβάλλοντος. Οι ομάδες στόχου είναι τόσο τα παιδιά και οι νέοι όσο και οι λάτρεις της φύσης και των επιστημών.»

Martha Schober, Nationalpark Thayatal GmbH
office@np-thayatal.at
<http://www.np-thayatal.at>
(www.nppodyji.cz/_E_PODYJI.HTM)

PAMINA

Το δίκτυο νεότητας Pamina

Συνολικό κόστος: 240 000 EUR
Συνεισφορά ΕΕ: 120 000 EUR

«Έχει τεθεί σε λειτουργία ένα δίκτυο για να ενταθούν οι διασυννοικές επαφές και εταιρικές σχέσεις ανάμεσα στους νέους και τις ενώσεις νεολαίας του γαλλογερμανικού χώρου συνεργασίας, με την ονομασία "Pamina" (Νότιο Παλατινάτο-Μέση και Ανω Ρηνανία-Βόρεια Αλσατία). Το "δίκτυο νέων Pamina" είναι δομημένο με άξονα έναν κεντρικό τόπο συνάντησης και τρία τοπικά κέντρα που υλοποιούν συγκεκριμένα σχέδια συνεργασίας μεταξύ νέων, οργανώνουν κοινές δραστηριότητες, διευκολύνουν τις ανταλλαγές, την πρόσβαση, τις δυνατότητες χρηματοδότησης κ.λπ. Πέρα από τους νέους, προωθείται η ενίσχυση και εμπέδωση των σχέσεων ανάμεσα στους πολίτες και από τις δύο πλευρές των συνόρων.»

Jörg Saalbach, τεχνική γραμματεία του προγράμματος Interreg III A Pamina
Joerg.saalbach@regio-pamina.org
www.paminaj.net

ΙΡΛΑΝΔΙΑ-ΟΥΑΛΙΑ

Παροχή βοήθειας στα άτομα με μαθησιακές δυσκολίες

Συνολικό κόστος: 911 000 EUR
Συνεισφορά ΕΕ: 683 250 EUR

«Βασικός στόχος του σχεδίου PACTS (PArtners Collaborating in Training for individuals with Specific learning disabilities — Συνεργαζόμενοι φορείς για την κατάρτιση ατόμων με ειδικές μαθησιακές ανάγκες) είναι να ευαισθητοποιηθεί το ευρύ κοινό, να βρεθούν μέσα εντοπισμού και βοήθειας των ατόμων με μαθησιακές δυσκολίες στην Ουαλία και στο ανατολικό τμήμα της Ιρλανδίας. Αποσκοπεί ιδίως στην τελειοποίηση των παιδαγωγικών μεθόδων που θα μπορούσαν να ευνοήσουν την πρόσβαση αυτών των ατόμων στην ανώτατη εκπαίδευση και να αυξήσουν τις ευκαιρίες τους να βρουν εργασία ποιότητας. Το σχέδιο, που εφαρμόζεται για διάστημα μεγαλύτερο του έτους, επέτρεψε τη διοργάνωση μαθημάτων κατ'οίκον στα οποία αρμόδιοι εκπρόσωποι σχολικών ιδρυμάτων, ενώσεων και οργανισμών απασχόλησης από τις δύο πλευρές της Ιρλανδικής Θάλασσας ανταλλάξαν τις ορθές πρακτικές τους. Η ομάδα PACTS έχει θέσει σε εφαρμογή πρόγραμμα διδασκαλίας με βάση έναν ιστότοπο του Διαδικτύου και CD-ROM. Υλοποιούνται επίσης κοινές ενέργειες επαγγελματικής κατάρτισης.»

Amanda Kirby (Ουαλία) και **Mary Meaney** (Ιρλανδία), υπεύθυνες του σχεδίου
Mary.Meaney@itb.ie, amanda.kirby@btinternet.com
www.pactsproject.com

Φινλανδία-Ρωσία

«Euregio Karelia: η συνεργασία ΕΕ-Ρωσίας στην πράξη»

Marko Ruokangas, διευθυντής της γραμματείας του προγράμματος γειτονικών σχέσεων

«Euregio Karelia»

Η περιοχή συνεργασίας Euregio Karelia, που εκτείνεται από τις δύο πλευρές των φινλανδορωσικών συνόρων σε μήκος 700 χιλιομέτρων, περιλαμβάνει τρεις φινλανδικές περιφέρειες (Καϊνού, Βόρεια Καρελία και Ουλού) και τη Ρωσική Δημοκρατία της Καρελίας.

Η συνεργασία των περιφερειών της Φινλανδίας με τις γειτονικές περιφέρειες της Ρωσίας άρχισε μόλις το 1995 όταν η Φινλανδία προσχώρησε στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Μέχρι το 1991 περίπου, τα σύνορα ήταν κλειστά, και ακόμα και μετά την πτώση του σοβιετικού καθεστώτος οι επαφές ανάμεσα στους κατοίκους ήταν ελάχιστες. Αυτές οι συνθήκες επικρατούσαν όταν το πρόγραμμα Interreg II A Karelia (1995–1999) άνοιξε το δρόμο· η καθιέρωση επαφών σε διάφορα επίπεδα ήταν το πιο απότομο αποτέλεσμα αυτού του πρώτου σταδίου του Interreg.

Στο τέλος της δεκαετίας του 1990, οι εξεταζόμενες περιφέρειες αποφάσισαν να διευρύνουν τις σχέσεις τους δημιουργώντας ένα φόρουμ συνεργασίας με την ονομασία «Euregio Karelia», το οποίο συνέβαλε στο να οριστούν οι βασικές κατευθύνσεις της διασυνοριακής συνεργασίας.

Η προετοιμασία του προγράμματος Interreg III A Karelia (2000–2006), που καλύπτει τις δραστηριότητες από τη φινλανδική πλευρά των συνόρων, τέθηκε σε εφαρμογή ταυτόχρονα με το πρόγραμμα διασυνοριακής συνεργασίας της Ρωσικής Δημοκρατίας της Καρελίας. Το πρόγραμμα «Τα κοινά μας σύνορα», σύνθεση αυτών των δύο προγραμμάτων, αποτέλεσε την πρώτη βάση εργασίας «Euregio Karelia».

Στη συνέχεια, το φόρουμ πρότεινε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να θεθεί σε εφαρμογή μια πρότυπη πειραματική δράση που να περιλαμβάνει σε ένα ενιαίο πρόγραμμα τη χρηματοδότηση εσωτερικών και εξωτερικών δράσεων. Ήταν όμως ακόμη πολύ νωρίς και χρειάστηκε να περμένουμε μέχρι το 2004, έτος κατά το οποίο η Ευρωπαϊκή Ένωση μετέτρεψε τα προγράμματα Interreg για τα εξωτερικά σύνορα σε «προγράμματα γειτονικών σχέσεων» που χρηματοδοτούν δράσεις τόσο στο εξωτερικό όσο και στο εσωτερικό της Ένωσης. Παράλληλα, υπήρξε προσέγγιση ανάμεσα στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα και το φόρουμ πολιτικού χαρακτήρα «Euregio Karelia». Αν και η διαχείριση του προγράμματος γειτονικών σχέσεων πραγματοποιείται χωριστά, σύμφωνα με τις νόμιμες δια-

δικασίες, το πρόγραμμα έλαβε την ονομασία «Euregio Karelia» λόγω του μεγάλου κύρους του.

Η συνεργασία έχει σημαντικά αποτελέσματα στην ανάπτυξη και την απασχόληση σε περιφερειακό και σε τοπικό επίπεδο. Τα διαδοχικά προγράμματα επέτρεψαν να υλοποιηθούν μέχρι σήμερα περισσότερα από 350 έργα, από τον απλό εκσυγχρονισμό ενός σημείου διάβασης των συνόρων μέχρι τα πλέον φιλόδοξα έργα προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η αδελφοποίηση των εθνικών δρυμών Oulanka (Φινλανδία) και Raanaajärvi (Ρωσία). Εκτός από την άμεση δημιουργία θέσεων απασχόλησης, όλα αυτά τα έργα έχουν ακόμη σημαντικότερες έμμεσες επιπτώσεις οι οποίες αποτελούν τη βάση και άλλων συνεργασιών.

Η προσπάθεια αυτή συνέβαλε στη δημιουργία καλών σχέσεων με τους ρώσους γείτονές μας, αλλά και ανάμεσα στις συμμετέχουσες φινλανδικές περιφέρειες. Καθεμία από αυτές έχει τα δικά της ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τη δική της αντίληψη περί συνεργασίας με τη Ρωσία, αλλά όλες έχουν ένα κοινό όραμα που διαπερνά τις διαφορετικές προσεγγίσεις της καθεμιάς.

Έτσι, τέθηκαν τα θεμέλια μιας συνεργασίας ανάμεσα στις βόρειες περιοχές της Ένωσης και της Ρωσίας, η οποία απέκτησε συγκεκριμένη μορφή με αυτά τα προγράμματα. Η μεγάλη πρόκληση για το μέλλον είναι οι δραστηριότητες αυτές να εκφραστούν και σε πολιτικό επίπεδο. Ως προς αυτό, η στρατηγική εταιρική σχέση ΕΕ-Ρωσίας με αυτές τις τέσσερις κοινές περιοχές, όπως η πρωτοβουλία «Βόρεια διάσταση», δημιουργεί κατάλληλο πολιτικό πλαίσιο για τη συνεργασία. Οι πρωτοβουλίες αυτές θα πρέπει με τη σειρά τους να καταλήξουν στη διαμόρφωση ενός στρατηγικού πλαισίου στα μελλοντικά προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης.

Σταδιακά άρχισε να αναπτύσσεται ένα «πνεύμα συνεργασίας» στην καθημερινή ζωή πολλών ανθρώπων. Η διασυνοριακή συνεργασία έγινε σταθερή συνιστώσα της περιφερειακής ανάπτυξης, έστω και αν δεν έχουν ακόμη αξιοποιηθεί όλες οι δυνατότητές της. Η βασική πρόκληση είναι σήμερα να συμμετάσχουν οι νέοι στη συνεργασία, και για το σκοπό αυτόν έχουν αναληφθεί αρκετές φιλόδοξες πρωτοβουλίες.

Εξάλλου, η διαχείριση της διασυνοριακής συνεργασίας είναι ένα συναρπαστικό εγχείρημα: η γραμματεία του προγράμματος οφείλει να αντιμετωπίζει συνεχώς νέες προκλήσεις, από πρακτικά ζητήματα υλοποίησης μέχρι τις προκλήσεις της εξωτερικής πολιτικής της Ένωσης. Η εργασία σε δίκτυο παρέχει επίσης νέες προοπτικές. Δείχνει κυρίως ότι τα διασυνοριακά προβλήματα είναι σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό τα ίδια παντού, σε όλες όμως τις περιπτώσεις είναι κοινή η βούληση να μετριαστούν «οι επιπτώσεις των συνόρων». Όμως αυτός δεν είναι και ένας από τους λόγους ύπαρξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

Για περισσότερες πληροφορίες: www.euregiokarelia.fi

Συγκέντρωση νέων στο Κόλι στα πλαίσια του προγράμματος «Euregio Karelia 2000+»

Interreg III A Γαλλίας-Ισπανίας: από τη μια άκρη των Πυρηναίων στην άλλη

Κανένα βουνό δεν μας χωρίζει

Τα Πυρηναία, η διάβαση των οποίων είναι δυσχερής, αποτελούν ένα φυσικό εμπόδιο που επί μεγάλο διάστημα απομόνωνε τη Γαλλία από την Ισπανία. Οι τοπικοί πληθυσμοί ξεπερνούσαν, ωστόσο, πάντοτε αυτό το εμπόδιο, και είναι πολλοί οι οικονομικοί, πολιτικοί, κοινωνικοί και πολιτισμικοί δεσμοί που ενώνουν τις νέες περιοχές της οροσειράς. Η είσοδος και η άνθηση της Ισπανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η σύγκλιση των οικονομιών των δύο χωρών, σε συνδυασμό με πολυάριθμα προγράμματα συνεργασίας, συνέβαλαν στη σημαντική ενίσχυση των διασυνοριακών συναλλαγών. Το Interreg επισημοποιεί αυτή την τάση και της δίνει νέα δυναμική.

Συμμετέχοντες στο έργο ISARD προσπαθούν να εναρμονίσουν τα συστήματα πληροφόρησης για τους σεισμούς στην περιοχή μεταξύ Ισπανίας και Γαλλίας.

«Περάσαμε από το στάδιο της συναισθηματικής και ιδεολογικής συνεργασίας στο στάδιο της πραγματικής και διεκδικητικής συνεργασίας.» Ο Jean Lavie, γάλλος υπεύθυνος του «διασυνοριακού παρατηρητηρίου της απασχόλησης», βρήκε με τις λέξεις αυτές έναν όμορφο τρόπο για να χαρακτηρίσει την ουσία αυτού του σχεδίου Interreg που το διαπεριφερειακό συμβούλιο των περιφερειών Πυρηναίων-Αξονας Ατλαντικού-Ουέσκα και οκτώ συνεργαζόμενες γαλλικές και ισπανικές συνδικαλιστικές οργανώσεις εφαρμόζουν στις παραμεθόριες περιοχές της Ακιταίνης, της Χώρας των Βάσκων, της Ναβάρρας και της Αραγονίας. «Από την εποχή των “χελιδονιών”, όταν οι γυναίκες αυτές διέσχισαν τα ορεινά περάσματα για να εργαστούν στα εργοστάσια κατασκευής πάνινων υποδημάτων τον 19ο αιώνα, οι ανταλλαγές εργατικού δυναμικού από τις δύο πλευρές των Πυρηναίων δεν σταμάτησαν ποτέ και αυξάνονται συνεχώς. Έτσι, από την Μπαγιόν μέχρι το Σαν Σεμπαστιάν υπάρχουν 3 500 διασυνοριακοί εργαζόμενοι: 2 000 Ισπανοί που εργάζονται στη Γαλλία και 1 500 Γάλλοι που εργάζονται στην Ισπανία. Όμως, ελάχιστα γνωρίζουμε γι' αυτή την εξαιρετικά ανομοιογενή αγορά εργασίας που υπακούει σε διαφορετικούς κανόνες σε πολλούς τομείς —εργατικό δίκαιο, επαγγελματική κατάρτιση, αναγνώριση επαγγελματικών ειδι-

κοτήτων κ.λπ.— ανάλογα με το αν βρισκόμαστε στη βόρεια ή τη νότια πλευρά των Πυρηναίων...» Έτσι προέκυψε η ιδέα δημιουργίας αυτού του διασυνοριακού παρατηρητηρίου της απασχόλησης που έχει τρεις στόχους: να συγκεντρώνει συγκρίσιμα στατιστικά στοιχεία και τις μελέτες που πραγματοποιούνται από τις δύο πλευρές των συνόρων να επικαιροποιεί δείκτες που θα μπορούσαν να ανταποκριθούν στις ανάγκες των μισθωτών· να θέσει στη διάθεση των δημόσιων αρχών το σύνολο των επεξεργασμένων δεδομένων. Και ο στόχος και το περιεχόμενο αυτού του σχεδίου, με προϋπολογισμό 247 750 EUR (εκ των οποίων οι 93 000 χορηγούνται από το ΕΤΠΑ), δείχνουν το μέγεθος της προσπάθειας που καταβάλλεται εδώ και πολλά έτη από το πρόγραμμα Interreg III A Γαλλίας-Ισπανίας.

Αυτό το διασυνοριακό πρόγραμμα καλύπτει τις δύο πλευρές ολόκληρης της οροσειράς των Πυρηναίων, δηλαδή έκταση περίπου 70 000 km² με περισσότερους από 4,7 εκατ. κατοίκους. Με προϋπολογισμό 172 εκατ. EUR περίπου (εκ των οποίων τα 86 εκατ. EUR από τους πόρους ΕΤΠΑ), το Interreg III A Γαλλίας-Ισπανίας θα συμβάλει μέχρι το τέλος του 2006 στην υλοποίηση περίπου 250 έργων, που όλα είναι κοινά έργα και αφορούν πλήθος τομέων, από τις μεγάλες

υποδομές (οδικά δίκτυα, σήραγγες) μέχρι τα «μικρά» έργα που υλοποιούνται από τοπικές κοινότητες, ενώσεις ή επιχειρήσεις, «έστω και αν οι διασυνοριακές παρεμβάσεις υπέρ των επιχειρήσεων προσκρούουν πολύ γρήγορα στα προβλήματα ανταγωνισμού», αναφέρει ο Jean-Marie Blanc, διευθυντής της Υπηρεσίας Ευρωπαϊκών Ταμείων και Διασυνοριακής Συνεργασίας της περιφέρειας Ακιταίνης, η οποία είναι η αρμόδια αρχή διαχείρισης του προγράμματος.

«Ξεκινήσαμε από τις διαφορές μας. Αναρωτηθήκαμε: "Ποιες από τις διαφορές μας θα μπορούσαν να προσφέρουν κάτι στους άλλους";» Ο Victor Lacambra συντονίζει το πρώτο κοινωνικό έργο που χρηματοδοτείται από το Interreg III A Γαλλίας-Ισπανίας. Το έργο έχει την ονομασία «PortilHon», από την ονομασία του ορεινού περάσματος το οποίο συνδέει τις περιφέρειες της Αραγονίας και της Νότιας Γαλλίας-Πυρηναίων, ανάμεσα στις πόλεις Benasque και Luchon. Όπως εξηγούν οι φορείς υλοποίησής του, «PortilHon» με κεφαλαίο Η στη μέση του ονόματος, που δηλώνει το σχήμα του τέρματος στο ράγκμπι και το πρώτο γράμμα της λέξης μειονέκτημα ("Handicap"). Το PortilHon, που υλοποιείται από δύο ομοσπονδίες οργανώσεων εξυπηρέτησης ατόμων με ειδικές ανάγκες —CADIS-Huesca στην Ισπανία και APAJH31 στη Γαλλία⁽¹⁾—, αποσκοπεί στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους διαμέσου πέντε θεμάτων που συνδέονται με το βίωμα του ατόμου με αναπηρία: τον ελεύθερο χρόνο· την επαγγελματική ένταξη· την εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση· τη γήρανση· και τις εναλλακτικές δυνατότητες υποδοχής και νομικής προστασίας. «Μαθαίνουμε πολλά οι μien από τους δε», είπε στη συνέχεια ο Victor. «Παραδείγματος χάρι, προσπαθώντας να δημιουργήσουμε ένα δίκτυο τεσσάρων κέντρων διακοπών ειδικά προσαρμοσμένων στις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία, βρεθήκαμε αντιμέτωποι με δύο αντίθετες προσεγγίσεις: στην Ισπανία οι επαγγελματίες που εξυπηρετούν τα άτομα με αναπηρίες εκπαιδεύονται σε δραστηριότητες αναψυχής· στη Γαλλία συμβαίνει το αντίθετο: οι επαγγελματίες των δραστηριοτήτων αναψυχής εκπαιδεύονται στην υποδοχή των ατόμων με αναπηρίες. Τελικά, αυτές οι δύο διαφορετικές προσεγγίσεις είναι αρκετά συμπληρωματικές μεταξύ τους και ο συνδυασμός των δύο αποδεχτήκε εξαιρετικά γόνιμος.»

Συγκεντρωτισμός από την εδώ πλευρά των Πυρηναίων, αυτονομία από την άλλη πλευρά

Σύμφωνα με τους αρμόδιους διοικητικούς υπαλλήλους και τους φορείς του έργου, η διασυνοριακή συνεργασία είναι καταρχάς το εξής: η αντιπαράθεση πολύ διαφορετικών πρακτικών, νοοτροπιών, ακόμη και συστημάτων, διότι αυτά απορρέουν από διαφορετικές ιστορικές διαδρομές, κοινωνίες, τρόπους δράσης και ανάγκες. Περισσότερο και από τη διαφορετική γλώσσα, η δυσκολία την οποία αναφέρουν συχνότερα οι φορείς των εταιρικών σχέσεων είναι τα διαφορετικά θεσμικά πλαίσια και η νοοτροπία των δημόσιων διοικήσεων. Και στην περίπτωση της συνεργασίας Γαλλίας-Ισπανίας, οι διαφορές είναι εξαιρετικά μεγάλες, εφόσον οι δύο χώρες είχαν πολύ διαφορετικά πρότυπα πολιτικής οργάνωσης, με μια παράδοση συγκεντρωτισμού που εξακολουθεί ακόμα να είναι έντονος στη Γαλλία και πολύ προηγμένης περιφερειακής διοίκησης από την πλευρά της Ισπανίας.

Διοικητικός αντιπρόσωπος του χορευτικού συγκροτήματος «Ballet Biarritz» και ένας από τους υπεύθυνους του Διασυνοριακού Κέντρου Χορογραφίας που χρηματοδοτείται από το Interreg, ο Filgi Claverie αναφέρει συνοπτικά τις απόψεις τους: «Η γαλλική δημόσια διοίκηση θεωρείται συχνά ως ένα σύστημα "Ιακωβίνων", πυραμιδικό και γραφειοκρατικό. Η εγγύτητα των κέντρων λήψης αποφάσεων και η μεγάλη αυτονομία των ισπανικών περιφερειών, ιδίως της Καταλονίας και της Χώρας των Βά-

σκων, επιτρέπουν μεγάλη ευελιξία και δημιουργικότητα. Αντίθετα, πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι οι γαλλικές παραδόσεις στον τομέα της ανάπτυξης και του πολυετούς προγραμματισμού είναι καθυστερημένες για τη χρηματοδότηση των έργων. Από την πλευρά της Ισπανίας, τα πάντα καταχωρούνται στον προϋπολογισμό σε ετήσια βάση, με κίνδυνο να είναι υπό αίρεση.»

«Η διοικητική συνεργασία είναι ένα από τα ισχυρά στοιχεία του προγράμματός μας. Μαθαίνουμε πάρα πολλά. Το στοιχείο αυτό ήταν πολύ περιορισμένο στο Interreg II», δηλώνει η Amaia Urtsun, υπεύθυνη αποστολής του περιφερειακού συμβουλίου της Ακιταίνης. Στο πρόγραμμα συμμετέχουν πολλοί θεσμικοί συνεργαζόμενοι φορείς. Από τη γαλλική πλευρά: η κεντρική διοίκηση, τρία περιφερειακά συμβούλια (Ακιταίνης, Νότου-Πυρηναίων και Λανγκεντόκ-Ρουσιγιόν), πέντε γενικά συμβούλια (Πυρηναίων-Ατλαντικού, Άνω Πυρηναίων, Ariège, Haute-Garonne, Ανατολικών Πυρηναίων) καθώς και η DATAR⁽²⁾ από την ισπανική πλευρά: η κεντρική διοίκηση (αρχή πληρωμής) και πέντε αυτόνομες κοινότητες (Χώρα των Βάσκων, Ναβάρρα, Αραγονία, Καταλονία, Λα Ριόχα).

Υπεύθυνοι έργου

«Αυτός ο μεγάλος αριθμός συνεργαζόμενων φορέων και η μεγάλη έκταση της περιοχής που καλύπτεται από το πρόγραμμα μάς οδήγησαν στο να δημιουργήσουμε τρεις "ομάδες τεχνικών εμπειρογνομόνων", εξηγεί ο Michaël Lapoirière, ο οποίος είναι επίσης υπεύθυνος αποστολής Interreg. «Η ομάδα της ανατολικής ζώνης ορίζεται από την κυβέρνηση της Καταλονίας, η ομάδα Κεντρικών Πυρηναίων από την κυβέρνηση της Αραγονίας και η ομάδα της δυτικής ζώνης από το γενικό συμβούλιο της περιοχής Πυρηναίων-Ατλαντικού. Επιπλέον, για κάθε έργο, ένας συνεργαζόμενος φορέας ορίζεται υπεύθυνος έργου, ο οποίος είναι και ο κατ' εξοχήν συνομιλητής μας και πρέπει να λογοδοτεί για την υλοποίηση του έργου.»

«Η έννοια του "υπεύθυνου έργου", στην οποία δώσαμε επίσημο χαρακτήρα, καθιστά υποχρεωτική τη δημιουργία πραγματικών εταιρικών σχέσεων», διευκρινίζει ο Jean-Marie Blanc. «Το Interreg III αποτελεί πραγματική συνεργασία και, σε αντίθεση με το Interreg II, περιλαμβάνει πραγματικά κοινά έργα στην υλοποίηση των οποίων συμμετέχουν κάθε φορά και οι δύο πλευρές των Πυρηναίων.»

Ο γενειοφόρος γυπαετός τρέφεται με οστά που τα σπάει αφήνοντάς τα να πέσουν στο έδαφος από ύψος 50 έως 100 μέτρων.

(1) CADIS-Huesca: Coordinadora de Asociaciones de Discapacitados de Huesca (συντονισμός των ενώσεων ατόμων με αναπηρία της Huesca). APAJH31: Ένωση Ενηλίκων και Νέων Ατόμων με Αναπηρία της περιοχής Haute-Garonne.

(2) Délégation à l'Aménagement du Territoire et à l'Action Régionale (συντονιστικό όργανο της χωροταξικής πολιτικής του γαλλικού κράτους).

Φουενσάντα (Αραγονία): αναστήλωση ναού στο πλαίσιο του έργου «Continúa Pirineum»

Παραθέτουμε ένα εξαιρετικά ενδεικτικό παράδειγμα αυτής της κοινής προσέγγισης: το έργο «Pirineo vivo — Pyrénées vivantes» («Ζωντανά Πυρηναία»), με προϋπολογισμό 3,11 εκατ. EUR το 49 % των οποίων διατίθεται από τους πόρους του ΕΤΠΑ. Αφορά τη δημιουργία ενός συστήματος συντονισμένης διαχείρισης του ορεινού χώρου και τη συμπλήρωση της ευρωπαϊκής κανονιστικής ρύθμισης με μία τοπική προσέγγιση η οποία είναι κοινή για τους περιβαλλοντικούς προβληματισμούς. Η προστασία του γενειοφόρου γυπαετού (*gyraetus barbatus*), ενός μεγάλου αρπακτικού που θραύει οστά και θεωρείται ισχυρό σύμβολο της άγριας πανίδας των Πυρηναίων, επελέγη ως μοντέλο αυτής της συνεργασίας που οργανώνεται σε τρία θεματικά δίκτυα (περιβαλλοντική παρακολούθηση, εκπαίδευση σε περιβαλλοντικά θέματα και προστασία της βιοποικιλότητας). «Αναλαμβάνοντας μια διασυνοριακή προσπάθεια με όλους τους αρμόδιους φορείς (κυνηγούς, κτηνοτρόφους, δασονόμους, εκλεγμένους φορείς, περιπατητές, φορείς προστασίας της φύσης, εκπαιδευτές, δασκάλους κ.λπ.) της ζώνης στην οποία εμφανίζεται ο γενειοφόρος γυπαετός, έχουμε τη βούληση, χάρη στην καλύτερη κατανόηση των αναγκών του καθενός, να αντιληφθούν οι τοπικές κοινότητες ότι οι περιβαλλοντικές προκλήσεις τις αφορούν άμεσα και να ληφθούν αποτελεσματικά μέτρα για τη διατήρηση της φυσικής κληρονομιάς των Πυρηναίων», εξηγεί ο Juan Faure, συντονιστής του έργου στην κυβέρνηση της Αραγονίας, στο οποίο συμμετέχουν η Ένωση για την Προστασία των Πτηνών (LPO, Γαλλία) και η Fundació para la conservació del quebrantahuesos (FCQ, Ισπανία) καθώς και άλλοι 60 περίπου συνεργαζόμενοι φορείς και από τις δύο πλευρές των συνόρων.

Οι τουριστικές υπηρεσίες της επαρχίας Sobrarbe (15 ισπανικές κοινότητες), που είναι εγκατεστημένες στην Aínsa (Αραγονία) στον ίδιο πύργο που βρίσκεται και το υπέροχο οικολογικό μουσείο της FCQ που είναι αφιερωμένο στον γενειοφόρο γυπαετό, εφαρμόζουν μαζί με την ένωση της περιοχής Vallée d'Aure και της Louron το σχέδιο «Continúa Pirineum» (48 γαλλικές κοινότητες και τρεις επαρχίες). Το σχέδιο αφορά την οργάνωση δικτύου αγροτουρισμού στις δύο πλευρές των Πυρηναίων (δημιουργία ενός «οίκου τουρισμού» σε κάθε πλευρά, ενός κοινού ιστότοπου στο Διαδίκτυο κ.λπ.), αξιοποιώντας τα παλιά ορεινά περάσματα από τις δύο πλευρές των συνόρων στο πλαίσιο μιας «διαδρομής της ρομανικής τέχνης» και μιας «ιστορικής διαδρομής των συναλλαγών». Ανακαινίζονται στάνες, «χώροι φιλοξενίας του Saint-Jacques», καταφύγια λαθρεμπόρων και μικρά κτίσματα αγροτικής κληρονομιάς.

Πρόληψη των κινδύνων και υποβολή προτάσεων

Είπατε «καταφύγιο»; Η ασφάλεια των ανθρώπων είναι ένα άλλο θέμα που απασχολεί και ενώνει τις δύο πλευρές των Πυρηναίων.

Κινητοποιεί επίσης το Interreg καθώς και εθνικούς ή περιφερειακούς δημόσιους οργανισμούς υψηλότερου επιπέδου.

Στη Βαρκελώνη, το Ίδρυμα Χαρτογράφησης της Καταλονίας (ICC) συνεργάζεται με το γαλλικό Ίδρυμα Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (BRGM) και άλλους τέσσερις συνεργαζόμενους φορείς στο πλαίσιο του σχεδίου «ISARD» (Information Sismique Automatique Régionale de Dommages — Άμεση ενημέρωση για καταστροφές από σεισμούς σε περιφερειακό επίπεδο), το οποίο έχει ως κύριο στόχο, όπως αναφέρει η αρμόδια Agnès Lladós, «να συλλέγει πληροφορίες, τόσο για προληπτικούς όσο και για επιχειρησιακούς σκοπούς, σχετικά με τους κινδύνους από σεισμούς στα Πυρηναία, χωρίς παρεμπόδιση λόγω των συνόρων, και να τις μεταδίδει αποτελεσματικά, σε πραγματικό χρόνο, στις τοπικές υπηρεσίες διάσωσης και διαχείρισης κρίσεων.» Χρηματοδοτούμενοι με ποσό 1,645 εκατ. EUR από τους πόρους του Interreg, οι συνεργαζόμενοι φορείς του ISARD εργάζονται για την εφαρμογή τεσσάρων μέτρων: της ενιαίας κάλυψης της σεισμικής ζώνης των Πυρηναίων, της διατύπωσης εναλλακτικών υποθέσεων για τους σεισμούς, της επεξεργασίας ενός αυτόματου συστήματος εκτίμησης των ζημιών και της διάδοσης πληροφοριών.

Το έργο «Sécurité Urgences Pyrénées — Seguridad y Urgencias en los Pirineos (SUP)» (Ασφάλεια και πρώτες βοήθειες στα Πυρηναία) που συντονίζεται από το MEDES, το γαλλικό Ίδρυμα Ιατρικής και Φυσιολογίας, αφορά την παροχή πρώτων βοηθειών στις ορεινές περιοχές, την τηλεϊατρική και την πρόληψη των κινδύνων. Με βάση τις τελευταίες κατακτήσεις της τεχνολογίας και της τηλεματικής, δημιουργήθηκε ένα πρωτότυπο «βαλιτσάκι» το οποίο περιέχει έναν μικροϋπολογιστή, ένα δορυφορικό τηλέφωνο και «νομαδικές» ιατρικές συσκευές. Το βαλιτσάκι αυτό μπορεί να χρησιμοποιείται από τους ιατρούς και το νοσηλευτικό προσωπικό για την παροχή των πρώτων βοηθειών σε θύματα ατυχημάτων σε ορεινές περιοχές, αλλά και για την επείγουσα παροχή βοήθειών στους πληθυσμούς ορεινών περιοχών που είναι απομονωμένοι ή απομακρυσμένοι από τα κέντρα υγείας, και από τις δύο πλευρές των συνόρων. «Προσπαθούμε να περιορίσουμε στο ελάχιστο το μέγεθος των συνέργων της βαλιτσάς», αναφέρει ο Francisco Rojas του Τεχνολογικού Ιδρύματος της Αραγονίας, ενός από τους δέκα συμμετέχοντες φορείς στο SUP. «Στο μεταξύ, το έργο έχει ήδη επηρεάσει τη νομοθεσία: στην Αραγονία, οι συμμετέχοντες που ασκούν συναφή με την ιατρική επαγγέλματα και τα μέλη ομάδων παροχής πρώτων βοηθειών μπορούν να παρέχουν υπηρεσίες που στο παρελθόν μόνο οι γιατροί μπορούσαν να παράσχουν.»

Το παράδειγμα του SUP αποδεικνύει ότι το Interreg μπορεί να κάνει σημαντικότερες προτάσεις λόγω του πρότυπου και ευρωπαϊκού χαρακτήρα του. Πράγματι, είναι πολλά τα έργα διασυνοριακής συνεργασίας που αποτελούν αφετηρία για να προωθηθούν νομοσχέδια και φάκελοι. Εμπνεόμενοι από τη γαλλική νομοθεσία, οι φορείς της Αραγονίας που συμμετέχουν στο έργο PortilHon τάσσονται υπέρ της μείωσης της ηλικίας συνταξιοδότησης για τα άτομα με αναπηρίες στην Ισπανία. Στην περιοχή Άλμπερα, που βρίσκεται και από τις δύο πλευρές των γαλλοϊσπανικών συνόρων, ανατολικά των Πυρηναίων, η ένωση που προωθεί την υλοποίηση του σχεδίου Interreg «L'Albera, memòria i terra» (Άλμπερα, μνήμη και γη) η οποία «καταγράφει την προφορική μνήμη της Καταλονίας», στηρίζεται στο έργο για να εξασφαλίσει το σήμα «Μνημείο παγκόσμιας κληρονομιάς της Unesco» βάσει του κριτηρίου «ζωντανό πολιτιστικό τοπίο». «Η αναγνώριση του Interreg είναι εγγύηση», θεωρεί η Brigitte Castell, συντονίστρια του σχεδίου. Την άποψη αυτή συμμερίζεται και ο Filgi Claverie, εκπρόσωπος του μπαλέτου του Μπιαρρίτζ: «Η ευρωπαϊκή σημαία στις αφίσες μας είναι σήμα εγγύησης. Ακόμη και αν έχουν εξαντληθεί οι χρηματοδοτικοί πόροι, είναι απολύτως απαραίτητο η στήριξη της Ευρώπης να είναι καθημερινή, και αυτό είναι εφικτό χάρη στο Interreg.»

Οι περισσότερες προτάσεις σχεδίων που υποβάλλονται έχουν ως αφετηρία την καθημερινότητα: «Έχουμε λάβει πολλές αιτήσεις, και τα μέτρα με τη μεγαλύτερη ζήτηση ανταποκρίνονται στα

Το μπαλέτο του Μπιαρρίτζ σε ώρα παράστασης

προβλήματα της περιοχής μας», παρατηρεί η Laurence Houzeurigaay, υπεύθυνη αποστολής του γενικού συμβουλίου της περιφέρειας Πυρηνίων-Ατλαντικού. «Αυτό είναι προφανές για τα πολιτιστικά έργα, αλλά νομίζω ότι αφορά και άλλες δράσεις, όπως το σχέδιο "Bizia" ("Η ζωή") που υλοποιείται από πέντε ενώσεις, μεταξύ των οποίων και οι "Γιατροί του Κόσμου". Κάθε σαββατοκύριακο, χιλιάδες νέοι διασχίζουν τα σύνορα για να πάνε σε ντισκοτέκ ή για να συμμετάσχουν σε ρέιβ πάρτι. Γίνεται διακίνηση ναρκωτικών όλων των ειδών, και σημειώνονται πολλά ατυχήματα, ορισμένες φορές θανατηφόρα. Το πρώτο σκέλος του έργου αφορά τη μείωση των κινδύνων σε χώρους διασκέδασης. Επιτόπου, ομάδες ατόμων έρχονται σε επαφή με τους χρήστες ναρκωτικών για να τους ενημερώσουν, έτσι ώστε να κάνουν όσο το δυνατό λιγότερο κακό στον εαυτό τους. Το δεύτερο σκέλος αφορά τη δημιουργία στο Μπιλμπάο ενός τόπου "ασφαλούς κατανάλωσης", που είναι ο σημαντικότερος της Ισπανίας.» Το σχέδιο Bizia, που θεωρείται ένα από τα πλέον καινοτόμα από ευρωπαϊκή άποψη, χρηματοδοτείται από το Interreg με ποσό 1,75 εκατ. EUR, κατά το ήμισυ από πόρους του ΕΤΠΑ.

Ο χρόνος και η μέθοδος

«Η παγκοσμιοποίηση, ή τουλάχιστον η διεθνοποιημένη οικονομία, ξεκινά από τις διασυνοριακές συναλλαγές. Γι' αυτόν το λόγο, το Interreg είναι προνομιακό μέσο για μας», θεωρεί ο Xavier Farriols Sender, αναπληρωτής γενικός διευθυντής επαγγελματικής κατάρτισης και μόνιμης εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας της Καταλονίας. Οι υπηρεσίες του εφαρμόζουν το έργο Interreg «Η διασυνοριακή επαγγελματική κατάρτιση» που αποσκοπεί στην ανάπτυξη της συνεργασίας ανάμεσα στο καταλανικό και το γαλικό σύστημα επαγγελματικής κατάρτισης και επαγγελματικού προσανατολισμού. Το έργο αφορά την ανάλυση των ομοιοτήτων, των διαφορών και των αναγκών (έχουν δημοσιευθεί σε μορφή βιβλίων αρκετές μελέτες), αλλά περιέχει και ανταλλαγές (με μορφή τοπικών σεμιναρίων) μεταξύ επαγγελματιών της κατάρτισης, καθώς και μια πολύ συγκεκριμένη εμπειρία επαγγελματικής κινητικότητας στην οποία έχουν συμμετάσχει μέχρι σήμερα 60 νέοι με χαμηλό βαθμό επαγγελματικής ειδίκευσης: γάλλοι μαθητευόμενοι μάγειρες παρακολουθούν σεμινάριο πρακτικής άσκησης τριών εβδομάδων στην Καταλονία, ενώ οι ομόλογοί τους Καταλανοί βιώνουν την ίδια εμπειρία στην περιοχή της Τουλούζης. «Ούτε και αυτό ήταν προφανές», αναφέρει ο Angels Font Burés που ήταν υπεύθυνος του έργου. «Οι γάλλοι μαθητευόμενοι καλύπτονται από σύμβαση έργου με έναν εργοδότη, πράγμα το οποίο δεν ισχύει για τους Καταλανούς, οι οποίοι υπάρχουν στο

καθεστώς της σχολικής φοίτησης. Ευτυχώς, οι εστιατορείες δέχτηκαν να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα και να στερηθούν τους μαθητευόμενους τους κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου.»

Ο Xavier Farriols Sender επιμένει ότι η διάρκεια της διαδικασίας συνεργασίας έχει μεγάλη σημασία: «Το Interreg μάς έδωσε χρόνο, και ο χρόνος έχει καθοριστική σημασία. Καταρχάς για να γνωρίσουμε τους εταίρους μας. Αυτό καταλαμβάνει όλο το πρώτο έτος. Κατόπιν πρέπει να εξασφαλιστεί η ύπαρξη συνέχειας μεταξύ των ατόμων. Παραδείγματος χάρι, δεν μπορέσαμε να υλοποιήσουμε μια παρόμοια δράση στον τομέα της κομωτικής, διότι ο νέος γάλλος συνομιλητής μας δεν ήταν ενημερωμένος.»

Ο Joan Luria i Pagès, ο οποίος διευθύνει την ομάδα τεχνικών συμβούλων του ανατολικού τμήματος του προγράμματος Interreg III A Γαλλίας-Ισπανίας, συνοψίζει: «Για τους φορείς έργου, το Interreg αποτελεί την απόδειξη ότι η μακροχρόνια συνεργασία είναι δυνατή.»

«Εξακολουθεί ασφαλώς να υπάρχει σχετική εμπλοκή στη λειτουργία», διαπιστώνει ο Jean-Marie Blanc, «αλλά πιστεύω ότι μπορούμε να είμαστε ευχαριστημένοι για την πρόοδο που έχει επιτευχθεί. Χρειάστηκε να εξασκηθούμε για ένα χρόνο. Μας έκανε κατάπληξη ο μεγάλος αριθμός αιτήσεων. Χρειάστηκε να επιβραδύνουμε λίγο το ρυθμό. Όμως καμία δυσκολία δεν ήταν απρόσμενη. Αυτές που εμείς αντιμετωπίσαμε —αναπροσανατολισμός των στόχων, αρμοδιότητες των φορέων υλοποίησης κ.λπ.— είναι οι ίδιες σε όλα τα έργα και σε όλα τα προγράμματα. Η διασυνοριακή συνεργασία απλά περιπλέκει λίγο περισσότερο τα πράγματα. Αυτό που έχει σημασία είναι η βούληση συνεργασίας μεταξύ των περιφερειών και προς όφελος των φορέων υλοποίησης έργου. Πρέπει να είμαστε μετριοφρονες αλλά φιλόδοξοι. Πρέπει να κάνουμε ρεαλιστική διάγνωση των αναγκών. Να δρούμε με πραγματισμό, παραμένοντας στο πλαίσιο των "ιδανικών" στόχων που ορίζει η Επιτροπή, ρόλος της οποίας, όπως είναι φυσικό, είναι να τοποθετεί τον πήχη όσο το δυνατόν υψηλότερα. Στη συνέχεια, χρειάζεται μια μέθοδος για να εργαζόμαστε όλοι μαζί και να συνάπτουμε συστηματικά συμφωνίες για όλα τα βασικά σημεία. Τέλος, πρέπει να έχουμε φαντασία και να είμαστε απαλλαγμένοι από τη γραφειοκρατική νοοτροπία που έχουμε εισπράξει.»

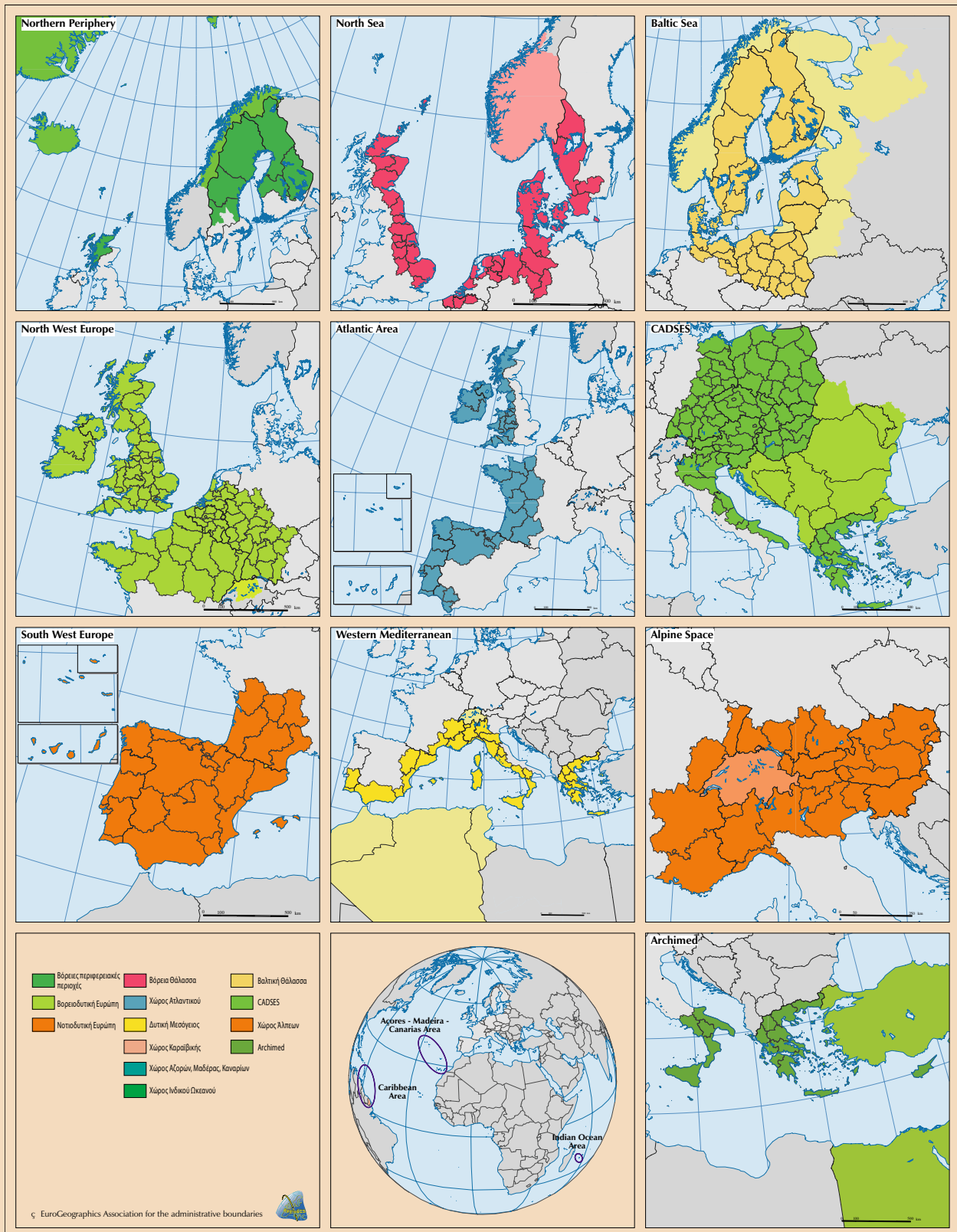
Για περισσότερες πληροφορίες: <http://aquitaine.fr>

Έργο PortilHon: μουσικές εκδηλώσεις για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων με ειδικές ανάγκες

Interreg III B: διεθνική συνεργασία

ΧΩΡΟΣ ΤΩΝ ΑΛΠΕΩΝ

AlpEnergyWood: το ξύλο, πηγή ενέργειας

Συνολικό κόστος: 1 831 700 EUR
Συνεισφορά ΕΕ: 851 000 EUR

«Ο βασικός στόχος του σχεδίου "AlpEnergyWood" είναι να τεθούν οι γνώσεις και οι ορθές πρακτικές των επαγγελματιών, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των απλών πολιτών εννέα περιφερειών του χώρου των Άλπεων στην υπηρεσία της προώθησης μιας τοπικής πηγής ενέργειας, του ξύλου. Το σχέδιο έχει βασικό στόχο να συγκεντρώσει τους αρμόδιους φορείς και να διευκολύνει την πρόσβασή τους στις γνώσεις για το θέμα αυτό μέσω ενός ιστότοπου του Διαδικτύου, να κάνει γνωστή στο ευρύ κοινό αυτή την ανανεώσιμη μορφή ενέργειας, να μελετήσει τη σκοπιμότητα δημιουργίας ενός κλάδου ξυλείας με προορισμό την παραγωγή ενέργειας και να θέσει τις βάσεις μιας επαγγελματικής κατάρτισης σε αυτό τον τομέα με τη βοήθεια των προηγμένων τεχνολογιών επικοινωνίας.»

Frédéric Douard, διευθυντής του ITEBE (Ευρωπαϊκό Τεχνολογικό Ίδρυμα Ενέργειας από Ξυλεία)

frederic.douard@itebe.org
www.alpenenergywood.org

CADSES

LHASA: αναζωογόνηση των προαστίων μεγάλων αστικών κέντρων

Συνολικό κόστος: 1 801 220 EUR
Συνεισφορά ΕΕ: 1 122 512 EUR

«Τα μεγάλα συγκροτήματα κατοικιών μπορούν επίσης να συμβάλουν σημαντικά στην ανάπτυξη ανταγωνιστικών μητροπόλεων και περιφερειακών κέντρων. Στόχος του έργου "LHASA" είναι, βάσει ολοκληρωμένων αναπτυξιακών σχεδίων, να στηρίξει πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στη βελτίωση της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης των προαστίων μεγάλων αστικών κέντρων και ταυτόχρονα να επιτρέψει την αποκατάσταση και τη μετατροπή των κενών κτιρίων σε χώρους δραστηριότητας. Οι συνεργαζόμενοι φορείς των χωρών οι οποίες συμμετέχουν σε αυτό το έργο θα επωφεληθούν από την εμπειρία των γερμανών και ιταλών εταίρων για να επιλέξουν τα προάστια και τις επενδύσεις προτεραιότητας. Οι πόλεις και οι μητροπόλεις των νέων κρατών μελών θα γίνουν περισσότερο ελκυστικές. Οι γερμανοί και ιταλοί εταίροι, από την πλευρά τους, θα αναπτύξουν στο πλαίσιο πρότυπων πειραματικών σχεδίων στρατηγικές καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού και της υποβάθμισης των συνθηκών διαβίωσης. Τα αποτελέσματα θα κοινοποιηθούν μέσω του χώρου συνεργασίας CADSES.»

Ansgar Tesch, περιοχή Marzahn-Hellersdorf (Βερολίνο)
ansgar.tesch@ba-mh.verwalt-berlin.de

ΒΟΡΕΙΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Deserve: βελτίωση των υπηρεσιών στις αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές

Συνολικό κόστος: 2 251 542 EUR
Συνεισφορά ΕΕ: 1 642 811 EUR

«Η δράση "Deserve" αποσκοπεί στη μεταφορά, μεταξύ συνεργαζόμενων περιοχών της βόρειας περιφέρειας της Ευρώπης, προτύπων παροχής υπηρεσιών προσαρμοσμένων στο περιβάλλον των αγροτικών και απομακρυσμένων περιοχών. Έτσι, κάθε περιφέρεια εφαρμόζει ένα σχέδιο που βασίζεται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει σε ένα πρότυπο που έχει ήδη τεθεί σε πειραματική εφαρμογή από μια άλλη συνεργαζόμενη περιοχή στη δική της έκταση. Δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στην παροχή της υπηρεσίας, στον τρόπο παροχής της παρά στον τύπο της καθαυτής υπηρεσίας, διότι η ιδέα του σχεδίου έγκειται στην υπέρβαση των τομέων δραστηριότητας με στόχο τη μεταφορά πληροφοριών από έναν τομέα σε έναν άλλο. Οι συνεργαζόμενοι φορείς μπορούν επίσης να δοκιμάσουν στην πράξη μέχρις ποίου σημείου το ένα ή το άλλο πρότυπο μπορεί να προσαρμοστεί στις τοπικές συνθήκες της περιοχής τους.»

Helen Betts-Brown, συντονίστρια του σχεδίου
Helen.Betts-Brown@scvo.org.uk

ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ

NOAH: πρόληψη των πλημμύρων, από τη διαχείριση των υδάτων στη διαχείριση κρίσεων

Συνολικό κόστος: 6 500 000 EUR
Συνεισφορά ΕΕ: 3 250 000 EUR

«Η σάφης και ταχεία ενημέρωση έχει ζωτική σημασία για την πρόληψη των πλημμύρων. Η γερμανο-ολλανδική εταιρική σχέση "NOAH" αναπτύσσει μια νέα διεθνική προσέγγιση διαχείρισης των πλημμύρων στην κοιλάδα Ρήνου-Μόζα, η οποία βασίζεται σε δύο σημαντικές αρχές: να υπάρχει όσο το δυνατόν ταχύτερη και επαρκής ικανοποίηση των αιτήσεων πληροφόρησης κατά τις περιόδους πλημμύρων στις συνεργαζόμενες περιοχές — πρόκειται για το ηλεκτρονικό σύστημα συναγερμού "FLIOWAS" (Flood Information and Warning System — Ενημέρωση για πλημμύρες και σύστημα έγκαιρης ειδοποίησης) που εφαρμόστηκε πειραματικά στην Κολωνία, την Καρλσρούη και σε τρεις περιοχές των Κάτω Χωρών. Η άλλη αρχή του NOAH είναι η κινητοποίηση "εταιρικών σχέσεων για την αντιμετώπιση πλημμύρων" μεταξύ κυβερνητικών οργανισμών, άλλων αρμόδιων φορέων και πολιτών. Διαμέσου της ενεργού συμμετοχής στη διαχείριση των πλημμύρων επιδιώκεται η ευαισθητοποίηση των πολιτών ως προς τη σημασία των κινδύνων που συνδέονται με το νερό.»

Ludolph Wentholt, υπεύθυνος έργου, και **Bob Pengel**, Foundation for Applied Water Research (Ίδρυμα Εφαρμοσμένης Έρευνας στους Υδατικούς Πόρους)
noah@stowa.nl
www.noah-interreg.net

Διάσκεψη των απομακρυσμένων και θαλάσσιων περιφερειών της Ένωσης (CRPM)

«Αναβάθμιση της συνεργασίας μεταξύ περιφερειών»

Philippe Cichowlaz, διευθυντής αρμόδιος για την περιφερειακή πολιτική και τις προοπτικές χωρικής ανάπτυξης της διάσκεψης των απομακρυσμένων και θαλάσσιων περιφερειών της Ένωσης (CRPM)

Για διάστημα μεγαλύτερο των 15 ετών, η CRPM, στην οποία συμμετέχουν σήμερα περίπου 150 περιφέρειες της ΕΕ ή γειτονικές περιοχές, ασχολείται με τη συνεργασία μεταξύ περιφερειών. Χρηματοδοτικά μέσα, μεθοδολογία και ποιότητα των έργων, μια τεράστια διαδρομή από τότε που θεσπίστηκαν οι πρώτες διατάξεις του ΕΤΠΑ σε αυτό τον τομέα! Αυτή η ανάπτυξη οδήγησε την ένωσή μας να ασχολείται με σχέδια που είναι λιγότερο άμεσα επιχειρησιακά, αλλά έχουν μια πιο μακροχρόνια πολιτική αποσκοπώντας στην προώθηση νέων αναπτυξιακών δυναμικών. Έτσι, στο πλαίσιο του Interreg III B η CRPM συμμετέχει σε τρία σχέδια στρατηγικού χαρακτήρα:

> Τα **μεσογειακά εργαστήρια χωροταξίας (AMAT)**. Το σχέδιο AMAT, το οποίο διευθύνεται από την περιφέρεια Προβηγκίας-Αλπεων-Κυανής Ακτής, σε συνεργασία με το Ίδρυμα της Μεσογείου, περιλαμβάνει εννέα περιφέρειες από τη βόρεια και τη νότια ακτή της Μεσογείου και προωθεί καινοτόμες πολιτικές χωρικής ανάπτυξης. Καταρχάς αφορούσε την ανάλυση των συγκεκριμένων συνθηκών άσκησης αυτών των πολιτικών στις μεσογειακές χώρες της Ένωσης, με στόχο να ανοίξει ο δρόμος για την υλοποίηση σχεδίων με μεγάλη χωροταξική επίπτωση (των επονομαζόμενων «διάρθρωτικών») για την επόμενη περίοδο προγραμματισμού. Στη συνέχεια, προωθεί τις ανταλλαγές τοπικών ορθών πρακτικών των διαφόρων περιφερειών με σκοπό να προετοιμαστούν οι δράσεις που θα είναι επιλέξιμες για τον μελλοντικό στόχο ευρωπαϊκής περιφερειακής συνεργασίας μετά το 2006, όπως η πρόληψη σοβαρών κινδύνων, η προστασία των παράκτιων περιοχών, τα δίκτυα καινοτομίας κ.λπ.

> Το **σχέδιο ανάπτυξης του χώρου του Ατλαντικού (SDEA)**, που αφορά τη διερεύνηση των δυνατοτήτων μιας πιο πολυκεντρικής ανάπτυξης του χώρου του Ατλαντικού, με βάση τις αρχές του σχεδίου ανάπτυξης του κοινοτικού χώρου (SDEC). Το SDEA, στο οποίο συμμετέχουν 20 περιφέρειες του Ατλαντικού, υλοποιείται από τη μονάδα διαχείρισης του Οπόρτο. Με βάση ανάλυση των κοινωνικοοικονομικών, δημογραφικών και περιβαλλοντικών τάσεων των περιοχών οι οποίες συναποτελούν το χώρο του Ατλαντικού, το εξεταζόμενο σχέδιο έχει στόχο να συνταχθούν, αφενός, **στρατηγικές προτάσεις** που θα έχουν ως αποδέκτες τους περιφερειακούς και εθνικούς φορείς, αλλά και τους διαπεριφερειακούς και ευρωπαϊκούς, για την καλύτερη συγκρότηση των περιοχών του Ατλαντικού. Αφετέρου, αποσκοπεί στην ανάπτυξη **θεμάτων συνεργασίας**

ας για τα σχέδια που θα εφαρμοστούν μετά το 2006, με στόχο να αντιμετωπιστούν οι διαρθρωτικές αδυναμίες αυτού του χώρου και να ενισχυθεί η ελκυστικότητά του σε σχέση με τις κεντρικότερες και ανταγωνιστικότερες περιφέρειες. Για το σκοπό αυτόν, θα οργανωθεί ένα σύνολο συνεδρίων πρακτικής άσκησης στο οποίο θα συμμετάσχουν και θεσμικοί φορείς (περιφερειακές και τοπικές αρχές, μέσω της διάσκεψης των πόλεων ατλαντικού τόξου) όσο και κοινωνικοοικονομικοί φορείς [πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα, περιφερειακές οικονομικές και κοινωνικές επιτροπές μέσω του διατλαντικού δικτύου (RTA), λιμενικές αρχές, επιχειρήσεις κ.λπ.].

> Τρίτον, ένα σχέδιο οριζόντιου χαρακτήρα με αντικείμενο τα ζητήματα **ασφάλειας στη ναυτιλία**, το οποίο έχει ήδη αναφερθεί στο τεύχος 15 του *Inforegio Panorama*.

Πιο συγκεκριμένα, έχουμε συμμετάσχει ως εμπειρογνώμονες σε διάφορα σχέδια, όπως η «παλέτα της Βαλτικής», στα πλαίσια των οποίων πραγματοποιήθηκαν συναρπαστικές ανταλλαγές εμπειριών, αλλά και στο πρόγραμμα INTERACT. Εξάλλου, συμμετέχουμε σε ένα νέο σχέδιο για την περιοχή της Μεσογείου, το οποίο τέθηκε σε εφαρμογή στο πλαίσιο της τρέχουσας περιόδου προγραμματισμού, το «Stratmed-Medisdec». Το σχέδιο αυτό, που υλοποιείται από την περιφέρεια του Λατίου, θα βασιστεί εν μέρει στα συμπεράσματα του σχεδίου AMAT.

Τέλος, το σχέδιο στο οποίο συμμετέχουμε με τις μεγαλύτερες δυνάμεις μας σήμερα και το οποίο έχει ιδιαίτερο χαρακτήρα είναι το σχέδιο «Η Ευρώπη της θάλασσας»: περίπου 30 περιφέρειες συμμετέχουν μαζί με τη γενική γραμματεία της CRPM στην προετοιμασία μιας Πράσινης Βίβλου για τον θαλάσσιο χαρακτήρα της Ευρώπης και το ρόλο των περιφερειών ως προς αυτό.

Με βάση την εμπειρία μας, οι προσδοκίες μας για την περίοδο 2007–2013 είναι κυρίως να ενισχυθεί ο στρατηγικός χαρακτήρας των επόμενων επενδυτικών σχεδίων, χωρίς ωστόσο να αμελείται η ειδική συνεισφορά των σχεδίων μικρότερης κλίμακας. Αυτό δεν συνεπάγεται αναγκαστικά μεγαλύτερους χρηματοδοτικούς πόρους αλλά αυξημένο συντονισμό και συμμετοχή των διαφόρων συμμετεχόντων σε τοπικό επίπεδο. Πράγματι, μία από τις βασικές δυσκολίες είναι η δημιουργία πραγματικών εταιρικών σχέσεων μεταξύ κρατών και μεταξύ δικτύων κοινωνικών και επαγγελματικών φορέων· κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, οι περιφερειακές αρχές έχουν προβάδισμα ορισμένων ετών σε αυτό τον τομέα. Θα μπορέσουν να αναβαθμίσουν τη συνεργασία προσελκύοντας στο μέλλον και άλλους συνεργαζόμενους φορείς. Αυτή είναι η βασική πρόκληση αυτής της νέας περιόδου.

Πληροφορίες: philippe.cichowlaz@crpm.org
Ηλεκτρονική διεύθυνση: www.crpm.org

Μία από τις δραστηριότητες του δικτύου AMAT είναι η πρόληψη των πλημμυρών.

Εμίλια-Ρομάνια (Ιταλία)

«Πώς η περιφέρεια Εμίλια-Ρομάνια αντιμετωπίζει την πρόκληση του Interreg»

Lodovico Gherardi, μέλος της εποπτικής επιτροπής Interreg III B CADSES, και **Michele Migliori**, συντονιστής των προγραμμάτων Interreg III B και III Γ (περιφέρεια Εμίλια-Ρομάνια)

Ισχυροποιημένη από την εμπειρία ης συμμετοχής της στο Interreg II Γ κατά την περίοδο 1994 έως 1999, η περιφέρεια Εμίλια-Ρομάνια συμμετέχει ενεργά σε τρία σκέλη της πρωτοβουλίας Interreg III: οι παράκτιες επαρχίες της συμμετέχουν στο σκέλος Α στο πλαίσιο του διασυνοριακού προγράμματος Αδριατικής· ολόκληρη η περιφέρεια συμμετέχει στο σκέλος Β ως συμβαλλόμενο μέρος των προγραμμάτων CADSES (κεντρικές περιφέρειες, Αδριατική, Δούναβης και Νοτιοανατολική Ευρώπη) —στις οποίες συμμετέχει ως συντονιστής των ιταλικών περιφερειών— και MEDOCC (Δυτική Μεσόγειος)· η Εμίλια-Ρομάνια συμμετέχει επίσης στην πρωτοβουλία Interreg III Γ για την ανατολική ζώνη.

Σήμερα, η Εμίλια-Ρομάνια συμμετέχει σε 120 σχέδια συνεργασίας που αντιπροσωπεύουν επενδύσεις της τάξης των 20 543 000 EUR του ΕΤΠΑ, τα οποία κατανέμονται ως εξής: 15 διασυνοριακά σχέδια (στα οκτώ από αυτά ως υπεύθυνος έργου), 26 σχέδια MEDOCC (στα τρία ως υπεύθυνος έργου) και 49 σχέδια Interreg III Γ (στα οκτώ ως υπεύθυνος έργου). Τα 58 από τα σχέδια αυτά έχουν υποβληθεί από οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα υπόλοιπα έχουν υποβληθεί απευθείας από τις περιφερειακές αρχές. Έχουν συσταθεί περίπου 1 200 εταιρικές σχέσεις σε 50 διαφορετικές χώρες. Το 85 % περίπου αυτών των εταιρικών σχέσεων αφορούν δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εκ των οποίων το 75 % στα παλαιά και το 10 % στα νέα κράτη μέλη) και το 15 % από τρίτες χώρες, οι περισσότερες από τις οποίες ανήκουν στα Βαλκάνια. Η περιφέρεια Εμίλια-Ρομάνια συμμετέχει επίσης στο πρόγραμμα INTERACT ως υπεύθυνος του σχεδίου «RE-ACT/Regional ACTors in Interreg cooperation» (περιφερειακοί φορείς της συνεργασίας στο πλαίσιο του Interreg).

Τα περισσότερα σχέδια αφορούν τους τομείς παρέμβασης που συνδέονται άμεσα με τις πολιτικές χωρικής ανάπτυξης. Το περιβάλλον είναι ο τομέας με τη μεγαλύτερη συμμετοχή με 32 έργα. Στον τομέα αυτόν, τα δύο βασικά θέματα είναι η καταπολέμηση της ρύπανσης σε όλες τις μορφές της και η βιώσιμη διαχείριση των πόρων —χερσαίων και παράκτιων. Η κινητικότητα και η υλικοτεχνική υποδομή είναι ένα άλλο σημαντικό πεδίο παρέμβασης (13 σχέδια). Τα εν λόγω σχέδια έχουν ως αντικείμενο την ανάπτυξη και κοινή εφαρμογή καινοτόμων μεθόδων για την όσο το δυνατόν ορθολογικότερη οργάνωση των ροών μεταφοράς εμπορευμάτων. Από στρατηγική και πολιτική άποψη, δίνεται επίσης προτεραιότητα στους τομείς της τοπικής ανάπτυξης (δώδεκα σχέδια) και της χωροταξίας (δέκα σχέδια). Στο πλαίσιο της δράσης της, η περιφέρεια Εμίλια-Ρομάνια προσπαθεί να λαμβάνει υπόψη τα αποτελέσματα των μελετών που έχουν εκπονηθεί στο πλαίσιο του προγράμματος ESPON για να συμπληρώσει τα μέσα περιφερειακής χωροταξικής ανάπτυξης που έχει στη διάθεσή της.

Διαπιστώνεται ότι το Interreg κινεί όλο και περισσότερο ενδιαφέρον τόσο σε τοπικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο. Η δυνατότητα δημιουργίας εταιρικών σχέσεων με μηχανισμούς και οργανισμούς από μακρινές περιοχές, που συνεπώς διαφέρουν, και η ανταλλαγή εμπειριών σε διεθνή

κλίμακα οδήγησε την περιφερειακή διοίκηση να βελτιώσει την ποιότητα των υπηρεσιών της. Επίσης, καταβάλλεται προσπάθεια να υπάρξει μετάβαση από μια «τοπικιστική» θεώρηση, που δεν λαμβάνει αρκετά υπόψη την αυξημένη συνεισφορά της συνεργασίας, στην αναγνώριση των αναπτυξιακών ευκαιριών που προσφέρουν οι διεθνείς σχέσεις. Ως προς αυτό, πρέπει να επισημάνουμε ότι σχεδόν όλοι οι συνεργαζόμενοι φορείς και οι συντονιστές σχεδίου στους οποίους κατακυρώθηκαν οι προηγούμενες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων υποβάλλουν νέο φάκελο υποψηφιότητας για τις επόμενες προσκλήσεις υποβολής σχεδίων, παρά τις μεγάλες δυσκολίες που συνεπάγεται, και πρέπει να το αναγνωρίσουμε αυτό, η διαχείριση ενός προγράμματος Interreg. Αυτό σημαίνει ότι οι εν λόγω εταίροι θεωρούν ότι η υπεραξία της διεθνούς συνεργασίας υπερβαίνει αυτές τις δυσκολίες και ότι έχουν επίσης αποκτήσει την εμπειρία για να αντιμετωπίσουν εκ νέου αυτές τις δυσκολίες.

Η έδρα της περιφερειακής διοίκησης της Εμίλια-Ρομάνια στην Μπολόνια.

Στο τέλος της τρέχουσας διαδικασίας προγραμματισμού, οι υπηρεσίες που ενδιαφέρονται για τα ευρωπαϊκά προγράμματα ⁽¹⁾ χρησιμοποιούν κατά το μέγιστο δυνατόν τους διαθέσιμους πόρους για να πλασιώσουν τους περιφερειακούς φορείς οι οποίοι συμμετέχουν στην υλοποίηση των σχεδίων Interreg και να ανταποκριθούν στις ολοένα και αυξανόμενες προσδοκίες της περιοχής. Καταβάλλεται επίσης προσπάθεια να βελτιωθεί ο συντονισμός τόσο στο εσωτερικό όσο και εκτός της περιφερειακής διοίκησης, έτσι ώστε να αποτελεί «σημείο άμεσης εξυπηρέτησης» της ευρωπαϊκής συνεργασίας προς όφελος όλων των περιφερειακών φορέων.

Η συσσωρευμένη πείρα από τη συμμετοχή στην πρωτοβουλία Interreg III αποτελεί πολύτιμο κεφάλαιο τεχνογνωσίας για το επόμενο στάδιο της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας που θα ξεκινήσει το 2007 με τον νέο προγραμματισμό των δράσεων των διαρθρωτικών ταμείων και των νέων προγραμμάτων γειτονικών σχέσεων.

Για περισσότερες πληροφορίες:

http://www.regione.emilia-romagna.it/wcm/infoagenda2000/sezioni/sez_iniziativa_comunitarie/interregIII

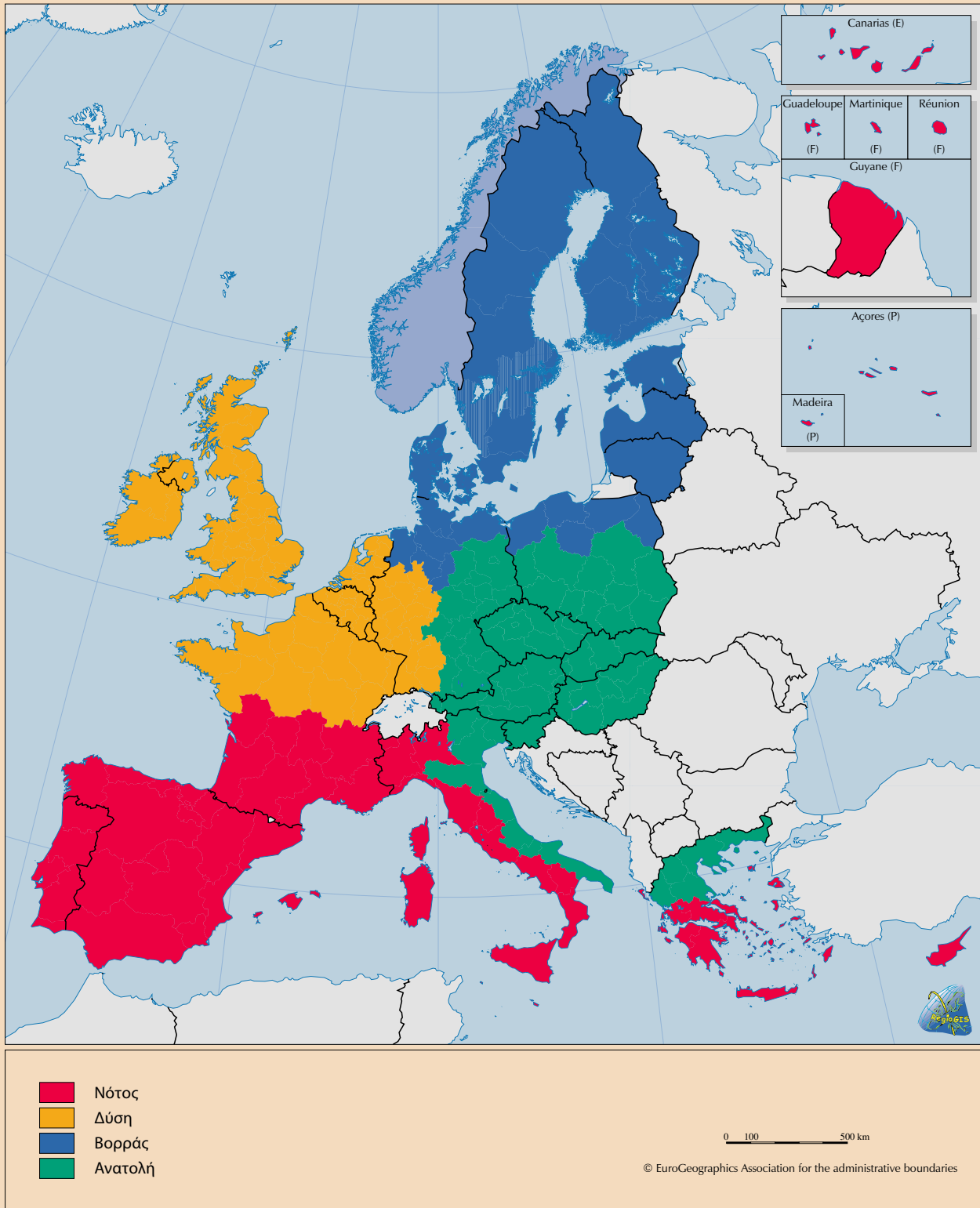
Πληροφορίες:

lgherardi@regione.emilia-romagna.it

(1) Direzione Generale Programmi e Intese, Relazioni europee e Cooperazione Internazionale (Γενική διεύθυνση των προγραμμάτων και εγκρίσεων, ευρωπαϊκών σχέσεων και διεθνούς συνεργασίας).

Interreg III Γ: διαπεριφερειακή συνεργασία

ΒΟΡΡΑΣ

Stiment: καινοτόμες μέθοδοι για τη δημιουργία επιχειρήσεων

Συνολικό κόστος: 3 400 000 EUR
Συνεισφορά ΕΕ: 2 050 000 EUR

«Το σχέδιο “Stiment” (STIMulating new ways of ENTrepreneurship — Ενθάρρυνση νέων μορφών επιχειρηματικής δραστηριότητας) έχει στόχο να ευνοήσει την επιχειρηματικότητα σε τέσσερις περιφέρειες στις οποίες αυτό είναι απολύτως απαραίτητο (βόρεια Σουηδία, Πολωνία, Häme-νότια Φινλανδία και Λορραίνη) και την πειραματική εφαρμογή στην επαρχία Brescia (Λομβαρδία) καινοτόμων μεθόδων στον τομέα της δημιουργίας επιχειρήσεων. Ενθαρρύνεται η ανάπτυξη εταιρικών σχέσεων μεταξύ κοινωνικοοικονομικών φορέων στις πέντε συμμετέχουσες περιφέρειες με στόχο να βελτιωθούν οι γνώσεις και οι ικανότητες των επιχειρηματιών μέσω της ανταλλαγής εμπειριών, μέσων, μεθόδων και συνοδευτικών μέτρων. Το Stiment ευνοεί ειδικότερα τρεις τομείς: την ανταλλαγή πληροφοριών οικονομικού περιεχομένου, την τηλεκατάρτιση και την υλικοτεχνική υποδομή.»

Mats-Rune Bergström, διοικητικό συμβούλιο της επαρχίας Västernorrland
mats-rune.bergstrom@ac.lst.se
www.stiment.net

ΔΥΣΗ

DICE: συνεργασία με άξονα τις ψηφιακές τεχνολογίες

Συνολικό κόστος: 1 052 000 EUR
Συνεισφορά ΕΕ: 624 000 EUR

«Η δράση “DICE” (Digital Innovation through Cooperation in Europe — Ψηφιακή καινοτομία μέσω της συνεργασίας στην Ευρώπη) προσπαθεί να ευνοήσει την ανταλλαγή εμπειριών ανάμεσα σε οκτώ περιφέρειες οι οποίες προτίθενται να εγκαταστήσουν στο έδαφός τους την επίγεια ψηφιακή τηλεόραση με όλες τις υπηρεσίες που αυτή επιτρέπει. Το DICE δίνει έμφαση στην περιφερειακή ανάπτυξη και την προώθηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων του τομέα των μέσων μαζικής επικοινωνίας και τηλεπικοινωνιών. Το σχέδιο ασχολείται με τις προκλήσεις που συνδέονται με αυτή τη νέα τεχνολογία: σχέση με τους καταναλωτές, κοινά πρότυπα, νέες εφαρμογές, νέες αγορές, εμπορικά πρότυπα, νομικό πλαίσιο. Αφορά την αξιολόγηση της επίπτωσης που θα μπορούσε να έχει αυτή η τεχνική πρόοδος στην περιφερειακή ανάπτυξη. Μέσω του εντοπισμού και της μεταφοράς (με μορφή εγχειριδίου) των ορθών πρακτικών, απώτερος στόχος του σχεδίου είναι να αναπτυχθεί σε κάθε συμμετέχουσα περιοχή μια οικονομία της γνώσης η οποία είναι ανταγωνιστική, δυναμική και συμβάλει στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης.»

Ingrid Walther, κυβέρνηση του Βερολίνου, μονάδα τεχνολογιών της πληροφόρησης και της επικοινωνίας
ingrid.walther@senwaf.verwalt-berlin.de
<http://www.dice-online.net>

ΝΟΤΟΣ

Vintur: ευρωπαϊκός χώρος οινoturισμού

Συνολικό κόστος: 1 319 900 EUR
Συνεισφορά ΕΕ: 759 950 EUR

«Γενικός στόχος της δράσης “Vintur” είναι η δημιουργία, ανάπτυξη και καθιέρωση ενός ευρωπαϊκού χώρου αμπελοοικονομικών πόλεων και περιοχών που θα αποτελέσει πεδίο δράσης για να αναπτυχθεί η όσο το δυνατόν εντατικότερη συνεργασία ανάμεσα στους οικονομικούς φορείς και τις αρμόδιες αρχές και για να αξιοποιηθούν οι ορθές πρακτικές. Στα αναμενόμενα αποτελέσματα περιλαμβάνονται: η δημιουργία μόνιμου φόρουμ για τη συλλογή πληροφοριών ποιότητας, η βελτίωση των αμοιβαίων γνώσεων, η επεξεργασία μιας τουριστικής στρατηγικής με βάση τους αμπελώνες, η σύνταξη και προβολή ενός “χάρτη του ευρωπαϊκού οινoturισμού” και η τελειοποίηση νέων μεθόδων προώθησης του τουρισμού και της αμπελοκαλλιέργειας.»

Toni Alujas, δημοτική αρχή της πόλης Vilafranca del Penedès
talujas@ajvilafranca.org
www.vintur.org

INTERACT

IQ-Train: δίκτυο φορέων διαχείρισης του Interreg

Συνολικό κόστος: 540 000 EUR
Συνεισφορά ΕΕ: 270 000 EUR

«Το “IQ-Train” είναι το δίκτυο των υπευθύνων και φορέων διαχείρισης της κοινοτικής πρωτοβουλίας Interreg. Αυτό το πρότυπο σχέδιο που βασίζεται στις προηγούμενες εμπειρίες του Interreg αφορά τη δημιουργία ενός μηχανισμού μεταφοράς τεχνογνωσίας για λογαριασμό και εκ μέρους των φορέων της πρωτοβουλίας συνεργασίας, ιδίως των μελών των επιτροπών ελέγχου και παρακολούθησης, έτσι ώστε να είναι επιτυχής η διεύρυνση, διευκολύνοντας την ένταξη των διαχειριστικών αρχών των νέων κρατών μελών της Ένωσης.»

Sabine Rosenberger, γραμματέας IQ-Train
Sabine.Rosenberger@noel.gv.at
www.iq-train.net

2007–2013: Η προετοιμασία της νέας γενιάς προγραμμάτων με τον ιστότοπο Info regio

Τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες προετοιμάζουν την επόμενη περίοδο προγραμματισμού 2007–2013. Ο ιστότοπος Info regio παρουσιάζει πολλές πληροφορίες και σημαντικά έγγραφα για όλους τους φορείς οι οποίοι συμμετέχουν σ' αυτή την προσπάθεια. Έχει στόχο να διευκολύνει τις ανταλλαγές ανάμεσα σε αυτούς τους φορείς και να ενημερώσει το ευρύ κοινό για την πρόοδο που έχει επιτευχθεί. Μη διστάσετε να απευθύνετε τις ερωτήσεις και τις απόψεις σας στη ΓΔ Περιφερειακή πολιτική.

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/debate/forum_fr.htm

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής
Μονάδα 01 — Ενημέρωση και επικοινωνία
Thierry Daman
41, avenue de Tervuren, B-1040 Bruxelles
Φάξ (32-2) 296 60 03
Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: regio-info@cec.eu.int
Internet: http://europa.eu.int/comm/dgs/regional_policy/index_fr.htm

Πληροφορίες σχετικά με τις περιφερειακές ενισχύσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης:
http://europa.eu.int/comm/regional_policy/index_fr.htm

ISSN 1725-8138

© Ευρωπαϊκές Κοινότητες, 2005
Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Υπηρεσία Εκδόσεων
Publications.eu.int